

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 2001, 79, 480

Kogumispensionide seadus

Vastu võetud 12.09.2001

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 26. septembri 2001. a otsusega nr 1136

1. osa **ÜLDOSA**

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

Käesolev seadus sätestab kogumispensioni sisse- ja väljamaksete tegemise tingimused ja korra ning pensionifondide moodustamise ja toimimise alused.

§ 2. Seaduse eesmärk

Käesoleva seaduse eesmärgiks on luua kogumispensioni sissemakseid sooritanud isikule võimalused täiendavaks sissetulekuks pensionieas lisaks riiklikule pensionikindlustusele.

§ 3. Kogumispension

(1) Kogumispensioni liigid on:
1) kohustuslik kogumispension;
2) täiendav kogumispension.

(2) Kohustuslik kogumispension on seaduse kohaselt tagatud perioodiline hüvitis, mille saamiseks omandatakse isiku eest makstud sotsiaalmaksu ja isiku täiendavate maksete eest pensionifondi osakuid ning mille väljamaksmine toimub pensionifondist või kindlustusandja poolt.

(3) Täiendav kogumispension on hüvitis, mille saamiseks omandatakse pensionifondi osakuid või sõlmitakse pensionikindlustuse leping vastavalt käesolevas seaduses sätestatud tingimustele ning mille suhtes kohaldatakse tulumaksuseaduses (RT I 1999, 101, 903; 2001, 11, 49; 16, 69; 50, 283; 59, 359; 79, 480) sätestatud soodustusi.

§ 4. Pensionifond

(1) Pensionifond on lepinguline investeerimisfond investeerimisfondide seaduse (RT I 1997, 34, 535; 1998, 61, 979; 2000, 10, 55; 57, 373; 2001, 48, 268) tähenduses, mille põhieesmärk on kogumispensioni võimaldamine pensionifondi osaku omanikule käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Pensionifondi liigid on:
1) kohustuslik pensionifond;
2) vabatahtlik pensionifond.

(3) Kohustuslikku pensionifondi tehakse sissemakseid ja sellest tehakse väljamakseid seoses kohustusliku kogumispensioni maksmisega.

(4) Vabatahtlikku pensionifondi tehakse sissemakseid ja sellest tehakse väljamakseid seoses täiendava kogumispensioni maksmisega.

§ 5. Kohaldamise erisused

Käesoleva seaduse §-des 6–26, 33, 37–46 ja 50–54 sätestatud ei kohaldata osakute omandamisele ja nende tagasivõtmisele pensionifondivalitseja poolt.

2. peatükk

1. jagu

Kohustusliku kogumispensioni makse

§ 6. Kohustatud isik

(1) Kohustusliku kogumispensioni makset peab tasuma residendist füüsiline isik (edaspidi *kohustatud isik*) tingimusel, et tema eest makstakse või tema eest tuleb vastavalt sotsiaalmaksuseadusele (RT I 2000, 102, 675; 2001, 50, 285; 59, 359; 79, 480) maksta sotsiaalmaksu.

(2) Kohustusliku kogumispensioni makset (edaspidi *makse*) ei tasu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatuta isikud, samuti isikud, kelle eest makstakse sotsiaalmaksu sotsiaalmaksuseaduse §-s 6 sätestatu kohaselt.

(3) Makse tasumise õigus ja kohustus tekib kohustatud isiku 18-aastaseks saamisele järgneva aasta 1. jaanuaril ja lõpeb isiku riikliku pensionikindlustuse seaduses (RT I 1998, 64/65, 1009; 2001, 9, 42) sätestatud vanaduspensioniiikka (edaspidi *vanaduspensioniiiga*) jõudmisele järgneva aasta 1. jaanuaril.

§ 7. Makse objekt

(1) Makset tasutakse sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktides 1, 3, 4 ja 6 nimetatud tasudelt.

(2) Makset ei tasuta sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktides 2, 5 ja 7 ning §-s 3 nimetatud summadelt.

§ 8. Makse määr

Makse määr on 2% käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tasudelt.

§ 9. Maksuameti pädevus makse haldamisel

(1) Makse kohta rakendatakse maksukorralduse seaduses (RT I 1994, 1, 5; 2000, 45, 279; 55, 365; 84, 533 ja 534; 2001, 17, 76; 43, 242; 48, 266; 56, 335; 59, 360; 65, 378) maksu kohta sätestatud. Maksuamet kontrollib makse tasumise õigsust, määrab vajadusel tasumisele kuuluva maksumaksja, nõuab selle sisse maksukorralduse seaduses sätestatud korras ning rakendab kohustuste täitmisele sundimiseks seadusega lubatud sunnivahendeid.

(2) Makse kinnipidaja kohta rakendatakse maksukorralduse seaduses maksu kinnipidaja kohta sätestatud ja kohustatud isiku kohta rakendatakse maksukorralduse seaduses maksumaksja kohta sätestatud. Nende isikute suhtes rakendatakse maksumaksjale ja maksu kinnipidajale seadusega sätestatud kohustuste rikkumise eest maksukorralduse seaduses, haldusõiguserikkumiste seadustikus (RT 1992, 29, 396; RT I 2001, 74, 453) ja kriminaalkoodeksis (RT 1992, 20, 287 ja 288; RT I 2001, 73, 452) ettenähtud sanktsioone.

(3) Andmed kohustatud isiku, makse maksja ja makse kinnipidaja kohta kantakse maksukorralduse seaduse kohaselt asutatud maksumaksjate ja maksu kinnipidajate registrisse.

§ 10. Makse tasumise kord

(1) Sotsiaalmaksuseaduse §-s 4 sätestatud sotsiaalmaksu maksja on kohustatud:

1) kinni pidama kohustatud isikule makstavatelt käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud tasudelt makse käesoleva seaduse §-s 8 toodud määras, arvestades käesoleva lõike punktis 2 sätestatud;

2) kinni pidama makse sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktides 4 ja 6 nimetatud tasudelt, välja arvatud juhul, kui tasu saav isik on kantud äriregistrisse või registreeritud elukohajärgses Maksuameti kohalikus asutuses füüsilisest isikust ettevõtjana ning tasu on saaja ettevõtlustuluks;

3) üle kandma kinnipeetud makse Maksuameti pangakontole väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 10. kuupäevaks ja esitama samaks kuupäevaks elu- või asukohajärgsele Maksuameti kohaliku asutusele rahandusministri poolt kehtestatud vastava deklaratsiooni;

4) andma isikule, kellele maksti käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 sätestatud summasid, tõendi nendelt kinnipeetud makse kohta isiku nõudmisel ja kalendriaastale järgneva aasta 1. veebruariks. Isiku töölt lahkumisel antakse eelnimetatud tõend koos lõpparvega. Tõendi vormi kehtestab rahandusminister.

(2) Iga kohustatud isiku kohta arvutatud makse summa ümardatakse täiskroonideks. Summat alla 50 senti ei arvestata ning 50 senti ja üle selle ümardatakse kroonini.

§ 11. Laekunud vahendite ja andmete edastamine registripidajale

(1) Maksuamet kannab makse tasumisel laekunud vahendid 15 tööpäeva jooksul üle Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja (edaspidi *registripidaja*) pangakontole Eesti Pangas.

(2) Samaaegselt vahendite ülekandmisega edastab Maksuamet registripidajale nende isikute kohta, kelle vahendid registripidajale üle kanti, järgmised andmed:

1) isiku nimi;

2) isikukood;

3) tasutud makse suurus.

(3) Registripidajale andmete edastamise ja vahendite ülekandmise ning sellega seotud vigade parandamise korra kehtestab rahandusminister.

2. jagu

Kohustusliku pensionifondi osakute omandamine

§ 12. Pensionifondi valik

(1) Kohustusliku pensionifondi osakute omandamiseks peab kohustatud isik esitama vastava avalduse (edaspidi *valikuavaldus*).

(2) Valikuavalduse esitamisega kohustub isik tegema kohustusliku kogumispensioni makseid käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

§ 13. Valikuavaldus

(1) Valikuavalduses märgitakse:

- 1) isiku nimi;
- 2) isikukood;
- 3) isiku elukoha aadress ning olemasolul telefoninumber ja elektroonilise posti aadress;
- 4) isiku poolt valitud kohustusliku pensionifondi nimetus;
- 5) isiku kinnitus tema poolt valitud pensionifondi tingimustega nõustumise kohta;
- 6) isiku eelistused temale teatiste edastamise osas;
- 7) isiku pangakonto number Eesti väärtpaberite keskregistri seotud arveldusi teostavas krediidasutuses;
- 8) avalduse esitamise kuupäev.

(2) Rahandusminister võib kehtestada valikuavalduse ja käesoleva seaduse § 17 lõikes 1 nimetatud avalduse vormi.

§ 14. Valikuavalduse esitamine

(1) Valikuavaldus esitatakse isiku poolt valitud Eesti väärtpaberite keskregistri kontohaldurile (edaspidi *kontohaldur*) kirjalikult või kirjalikku taasesitamist ja isiku identifitseerimist võimaldaval kujul. Kontohaldur edastab avalduse registripidajale Eesti väärtpaberite keskregistri seaduses (RT 2000, 57, 373; 2001, 48, 268) ning selle alusel kehtestatud õigusaktides ning dokumentides sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Digitaalallkirjaga valikuavalduse võib esitada ka registripidajale, kui isikul on digitaalallkirja seaduse kohaselt (RT I 2000, 26, 150; 92, 597; 2001, 56, 338) väljaantud sertifikaat digitaalallkirja andmiseks.

(3) Valikuavalduse esitanud isikule antakse või edastatakse pärast pensionikonto avamist vastav tõend. Rahandusminister kehtestab tõendis märgitavate andmete loetelu. Tõendi esitab kohustatud isik makse kinnipidajale.

§ 15. Pensionikonto

(1) Registripidaja avab valikuavalduse alusel kohustatud isikule temale kuuluvate kohustusliku pensionifondi osakute registreerimiseks pensionikonto.

(2) Pensionikontot ei avata, kui valikuavaldus ei vasta õigusaktides kehtestatud nõuetele või selles sisalduvad andmed on ebaõiged. Pensionikonto avamata jätmisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata valikuavalduse esitanud isikut või kontohaldurit. Pensionikonto avamiseks peab isik esitama uue nõuetekohase valikuavalduse.

(3) Lisaks valikuavalduse esitanud kohustatud isikutele avab registripidaja pensionikonto ka teistele kohustatud isikutele. Pensionikonto avatakse Maksuametist käesoleva seaduse § 11 lõike 2 kohaselt saadud andmete alusel.

(4) Pensionikonto avatakse hiljemalt viie tööpäeva jooksul, alates valikuavalduse või käesoleva seaduse § 11 lõikes 2 nimetatud andmete laekumisest registripidajale.

(5) Pensionikontole kantavate andmete loetelu, samuti sellel kannete tegemine, kannetest isiku teavitamine ning tasu võtmine pensionikonto pidamisega seotud teenuste eest toimub Eesti väärtpaberite keskregistri seaduses ning selle alusel kehtestatud õigusaktides ning registripidaja hinnakirjas sätestatud tingimustel ja korras.

(6) Pensionikonto omaniku korraldused kande või muu käesolevas seaduses sätestatud toimingute tegemiseks peavad vastama registripidaja poolt kehtestatud nõuetele.

(7) Pensionikonto omanik on kohustatud viivitamata teavitama kontohaldurit või käesoleva seaduse § 14 lõikes 2 nimetatud juhul registripidajat valikuavalduses või käesoleva seaduse § 17 lõikes 1 sätestatud avalduses märgitud andmete muutumisest.

(8) Registripidaja edastab Maksuametile käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud andmed valikuavalduse esitanud pensionikonto omaniku kohta.

§ 16. Sissemaksete tingimused

(1) Samaaegselt võib isik teha sissemakseid üksnes ühte kohustuslikku pensionifondi.

(2) Sissemakseid tehakse valikuavalduses märgitud või valikuavalduse puudumisel registripidaja poolt loosi teel määratud kohustuslikku pensionifondi. Loosimise korra peab registripidaja eelnevalt kooskõlastama rahandusministriga.

(3) Kui on alustatud sissemaksete tegemist registripidaja poolt määratud kohustuslikku pensionifondi ja kohustatud isik esitab valikuavalduse, alustatakse sissemaksete tegemist valikuavalduses nimetatud pensionifondi alates avalduse esitamise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist tingimusel, et avaldus on esitatud hiljemalt 1. novembriks.

§ 17. Sissemaksed uude pensionifondi ja pensionifondi vahetamine

(1) Isik võib üks kord aastas alustada sissemaksete tegemist uude kohustuslikku pensionifondi. Isiku vastavale avaldusele ja selle alusel osakute omandamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 13, § 14 lõigetes 1 ja 2 ning §-s 16 sätestatud.

(2) Õigus uue kohustusliku pensionifondi osakute omandamiseks tekib isikul käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud avalduse esitamise aastale järgneva kalendriaasta 1. jaanuaril. Õiguse tekkimiseks peab avaldus olema esitatud hiljemalt 1. novembriks. Kuni 1. novembrini võib isik oma avaldust muuta või selle tagasi võtta.

(3) Käesoleva seaduse §-des 37, 38, 40, 41 ja 43 sätestatud tingimustel ja korras võib ühe kohustusliku pensionifondi osakud vahetada teise kohustusliku pensionifondi osakute vastu (edaspidi *kohustusliku pensionifondi vahetamine*).

3. jagu

Kohustusliku kogumispensioni väljamaksed

§ 18. Õigus kohustusliku kogumispensioni väljamaksetele

(1) Õigus kohustusliku kogumispensioni väljamaksetele on osakuomanikul, kes vastab kõigile järgmistele tingimustele:

- 1) isik on jõudnud vanaduspensioniiikka;
- 2) isikule makstakse riiklikku pensioni riikliku pensionikindlustuse seaduse või mõne muu Eesti seaduse alusel;
- 3) isiku poolt makse maksmisega alustamise aastale järgneva aasta 1. jaanuarist on möödunud vähemalt viis aastat.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud tingimust ei kohaldata isikule, kellel ei ole õigust pensionile selles punktis nimetatud seaduste alusel.

§ 19. Väljamaksed kindlustuslepingu alusel

(1) Kohustusliku kogumispensioni saamiseks sõlmib selleks õigustatud isik tema poolt valitud ja käesoleva seaduse §-s 148 sätestatud tingimustele vastava kindlustusandjaga kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingu (edaspidi käesolevas peatükis *leping*). Käesoleva seaduse §-s 20 sätestatud juhtudel lepingut ei sõlmita.

(2) Lepingu sõlmimisel tasub isik kindlustusandjale ühekordse kindlustusmaksena kõigi talle kuulunud kohustuslike pensionifondide tagasivõetud osakute tagasivõtmishinna (edaspidi *osakute kogusumma*), kui käesoleva seaduse §-st 21 ei tulene teisiti.

(3) Väljamaksed tehakse kindlustusvõtjale lepingu alusel perioodiliselt võrdsete või suurenevate summadena (edaspidi *annuiteet*) vähemalt kord kolme kuu jooksul kuni kindlustusvõtja surmani.

§ 20. Väljamaksed pensionifondist

(1) Kui osakute kogusumma alusel arvatud annuiteet ühe kalendrikuu kohta osutuks lepingu sõlmimisel väiksemaks kui 1/4 riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel kehtestatud rahvapensioni määrast (edaspidi *rahvapensioni määr*), on isikul õigus perioodilistele kogumispensioni väljamaksetele kohustuslikust pensionifondist.

(2) Perioodiliste väljamaksetena isikule ühe kalendrikuu kohta kõigist kohustuslikest pensionifondidest väljamakstav summa ei või olla suurem kui 1/4 rahvapensioni määra. Isikul on õigus nõuda väljamaksete tegemist vähemalt kord kolme kuu jooksul.

(3) Kui osakute kogusumma on väiksem kui kahekordne rahvapensioni määr, on isikul õigus nõuda kõigi osakute tagasivõtmist ühekordse väljamaksetena.

§ 21. Täiendavad väljamaksed pensionifondist

(1) Kui osakute kogusumma alusel arvatud annuiteet ühe kalendrikuu kohta osutuks suuremaks kui kolmekordne rahvapensioni määr, on isikul nimetatud määra ületava summa ulatuses õigus perioodilistele kogumispensioni väljamaksetele kohustuslikust pensionifondist. Perioodilisi väljamakseid tehakse üksnes lepingu sõlminud isikule.

(2) Perioodiliste väljamaksetena isiku poolt ühe kalendrikuu kohta kohustuslikust pensionifondist tagasivõetavate osakute suurim arv määratakse kindlaks, kasutades Finantsinspeksiooni (edaspidi *Inspeksioon*) poolt kooskõlastatud arvutusmeetodeid.

(3) Kui osakute kogusumma jääb on pärast lepingu sõlmimist või perioodiliste väljamaksete tegemist väiksem kui kahekordne rahvapensioni määr, siis on isikul õigus nõuda kõigi osakute tagasivõtmist ühekordse väljamaksetena.

§ 22. Väljamaksed isiku surma korral

(1) Kohustusliku pensionifondi osakuomaniku surma korral on talle kuuluvad kohustusliku pensionifondi osakud päritavad käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Kindlustusvõtja surma korral lepingu alusel tehtavad väljamaksed lõpetatakse. Lepinguga võib ette näha garanteeritud perioodi, mille lõppemiseni teeb kindlustusandja väljamakseid kindlustusvõtja poolt lepingus määratud soodustatud isikule.

3. peatükk TÄIENDAV KOGUMISPENSION

§ 23. Sissemaksed

(1) Täiendava kogumispensioni saamiseks omandab isik tema poolt valitud vabatahtliku pensionifondi osakuid või sõlmib täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu tema poolt valitud vastavat tegevusluba omava kindlustusandjaga.

(2) Isik võib samaaegselt omada ja omandada mitme erineva vabatahtliku pensionifondi osakuid ja sõlmida täiendava kogumispensioni kindlustuslepinguid ühe või mitme kindlustusandjaga.

§ 24. Pensionifondi vahetamine

(1) Käesoleva seaduse §-des 37, 39, 40, 42 ja 43 sätestatud tingimustel ja korras võib ühe vabatahtliku pensionifondi osakud vahetada teise vabatahtliku pensionifondi osakute vastu (edaspidi *vabatahtliku pensionifondi vahetamine*).

(2) Käesoleva seaduse §-s 46 sätestatud tingimustel ja korras võib isik vabatahtliku pensionifondi tagasivõetud osakute kogusumma eest sõlmida täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu.

§ 25. Väljamaksed

(1) Täiendav kogumispension makstakse välja käesolevas seaduses, pensionifondi tingimustes ja täiendava kogumispensioni kindlustuslepingus sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti, on täiendava kogumispensioni väljamaksetele õigus isikul, kes on vanem kui 55 aastat või kes on täielikult ja püsivalt töövõimetu.

§ 26. Väljamaksed isiku surma korral

(1) Vabatahtliku pensionifondi osakuomaniku surma korral on talle kuuluvad vabatahtliku pensionifondi osakud päritavad käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Kindlustusvõtja surma korral tehakse tema poolt määratud soodustatud isikule väljamakseid vastavalt täiendava kogumispensioni kindlustuslepingus kindlaks määratud tingimustele.

1. jagu
Üldsätted

§ 27. Investeeringufondide seaduse kohaldamine

Pensionifondile, pensionifondi valitsevale fondivalitsejale (edaspidi *pensionifondivalitseja*) ja pensionifondi depoopangale kohaldatakse investeeringufondide seaduses sätestatud, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

§ 28. Pensionifondi nimetus

- (1) Pensionifondi nimetuses tuleb kasutada sõna «pensionifond».
- (2) Teiste isikute, asutuste või ühenduste nimes või nimetuses ei või olla sõna «pensionifond», samuti eksitavalt sarnase tähendusega sõnu või lühendeid eesti ega mõnes muus keeles.
- (3) Kohustusliku või vabatahtliku pensionifondi nimetuses ei või kasutada sõnu, mis annaksid eksitavalt alust arvata, et tegemist on teist liiki pensionifondiga.

§ 29. Osakuomanik

- (1) Pensionifondi osakuid võivad omandada ja omada üksnes füüsilised isikud, samuti pensionifondivalitseja või pensionifondivalitsejana tegutsenud isik käesoleva seaduse §-des 117–128 sätestatud tingimustel ja korras.
- (2) Pensionifondi osak on jagamatu ega või kuuluda üheaegselt mitmele isikule.
- (3) Pensionifondi osakud võivad kuuluda abikaasade ühisvarasse.

§ 30. Osaku nimiväärtus ja puhasväärtus

- (1) Pensionifondi osaku nimiväärtus on 10 krooni.
- (2) Pensionifondi osaku puhasväärtus määratakse sajandiku täpsusega.

§ 31. Tehingud pensionifondi osakuga

- (1) Pensionifondi osakuid ei või võõrandada ega koormata.
- (2) Investeeringufondide seaduses ja käesolevas seaduses sätestatud korras võib osakuomanik nõuda pensionifondi osakute tagasivõtmist pensionifondivalitseja poolt.
- (3) Osakuomaniku pankroti korral või tema varale sissenõude pööramisel täitemenetluse korras on vastavalt pankrotihalduril või kohtutäituril õigus nõuda vabatahtlikust pensionifondist osakute tagasivõtmist või vabatahtliku pensionifondi likvideerimise korral väljamaksete tegemist. Muudel juhtudel on pensionifondi osakutele sissenõude pööramine keelatud.

2. jagu
Sissemaksed pensionifondi

§ 32. Sissemakse

- (1) Sissemakse tegemisel pensionifondi omandab isik sissemakse suurusele vastava arvu pensionifondivalitseja poolt väljalastavaid osakuid.
- (2) Sissemaksed pensionifondi tehakse investeeringufondide seaduse §-s 38 nimetatud osakute väljalaskehinnaga (edaspidi *väljalaskehind*).
- (3) Osakute väljalaskehinna arvutamisel rakendatakse ühel ja samal päeval väljalastud osakute suhtes sama väljalasketasu määra, kui käesolevas seaduses ja vastava pensionifondi tingimustes ei ole sätestatud teisiti. Väljalasketasu määr ei või olla suurem kui pensionifondi tingimustes ettenähtud piirmäär.

§ 33. Sissemaksete piiramine

- (1) Vabatahtliku pensionifondi osakute väljalaskmisel ei või nõuda, et korraga omandatavate osakute minimaalne väljalaskehind oleks suurem kui 500 krooni.

(2) Kohustusliku pensionifondi osakute väljalaskmisel ei või pensionifondi tingimustes ette näha piiranguid korraga omandatavate osakute arvule või nende eest tasumisele kuuluvale summale.

§ 34. Sissemaksed kohustuslikku pensionifondi

(1) Sissemakseid kohustuslikku pensionifondi tehakse:

- 1) käesoleva seaduse §-s 11 ning sotsiaalmaksuseaduse § 10 lõikes 4 nimetatud vahendite laekumisel registripidajale;
- 2) osakuomaniku poolt kohustusliku pensionifondi vahetamisel;
- 3) osakute omandamisel pensionifondivalitseja poolt vastavalt käesoleva seaduse §-des 117–128 sätestatule;
- 4) osakute omandamisel teise pensionifondi likvideerimisel käesoleva seaduse §-s 61 sätestatu kohaselt.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 alusel tehtavate sissemaksete suhtes kohaldatakse investeerimisfondide seaduse § 45 lõikes 4 osakute väljalaske kohta sätestatud üksnes Inspektsiooni poolt vastava otsuse tegemisel.

(3) Otsuse tegemisel pensionifondi osakute väljalaske peatamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud alusel säilitab registripidaja nende osakute omandamiseks laekunud vahendid käesoleva seaduse § 11 lõikes 1 nimetatud pangakontol.

§ 35. Kohustusliku pensionifondi osakute väljalaske kord

(1) Kohustusliku pensionifondi osakute väljalaskmist korraldab registripidaja vastavalt õigusaktidele, pensionifondi tingimustele ning registripidaja poolt pensionifondivalitseja või pensionifondi depoopangaga sõlmitud lepingule.

(2) Esimesel võimalusel, kuid hiljemalt järgneval tööpäeval pärast käesoleva seaduse § 34 lõike 1 punktis 1 nimetatud vahendite laekumist ning nõutavate andmete saamist registripidaja:

- 1) registreerib iga isiku pensionikontole tema kohta laekunud summa suurusele ja ühe osaku väljalaskehinnale vastava täisarvu isiku poolt valitud kohustusliku pensionifondi osakuid;
- 2) kannab käesoleva lõike punkti 1 kohaselt pensionikontodel registreeritud osakute väljalaskehinnale vastava summa vastavate pensionifondide depoopankade poolt näidatud pangakontodele;
- 3) edastab iga pensionifondi depoopangale või pensionifondivalitsejale andmed pensionikontodel täiendavalt registreeritud vastava pensionifondi osakute arvu ja nende eest ülekantud summa kohta. Pensionifondivalitseja taotlusel esitatakse nimetatud andmed iga osakuomaniku kohta.

(3) Pensionikontol registreerimisele kuuluvate pensionifondi osakute arvu määramisel võetakse aluseks osaku väljalaskehind käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud ülekande tegemise päeval.

(4) Pensionikontol registreerimisele kuuluvate isiku osakute arvu määramisel ülejäänud summa võetakse arvesse temale järgnevate osakute väljalaskmisel.

(5) Pensionikonto omaniku poolt kohustusliku kogumispensioni lepingu sõlmimisel või väljamaksete alustamisel käesoleva seaduse § 20 või 21 kohaselt, samuti juhul, kui sissemaksed on lõppenud osakuomaniku surma tõttu, kantakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ülejäänud summa pensionifondi, mille osakud viimasena isiku pensionikontole kanti.

(6) Rahandusminister kehtestab kohustusliku pensionifondi osakute väljalaske täpsema korra.

§ 36. Kohustusliku pensionifondi osakute fondiemissioon

(1) Kui kohustusliku pensionifondi osaku puhaskväärtus ületab 20 krooni, tuleb kõigile osakuomanikele iga osaku kohta lasta välja täiendav osak. Täiendavate osakute väljalaskmisel muudetakse vastavalt osakute puhaskväärtust.

(2) Täiendavate osakute väljalaskmisel väljalasketasu ei võeta.

(3) Täiendavate osakute väljalaskmise korraldab registripidaja kolme tööpäeva jooksul pärast seda, kui osaku puhaskväärtus on ületanud 20 krooni.

(4) Täiendavate osakute väljalaskmisest teavitab registripidaja viivitamata vastavat pensionifondivalitsejat.

3. jagu

Pensionifondi vahetamine

§ 37. Pensionifondi vahetamise alused

(1) Osakuomanikul on õigus käesolevas jaos sätestatud tingimustel ja korras vahetada ühe pensionifondi osakud teise pensionifondi osakute vastu.

(2) Vabatahtliku pensionifondi osakuid võib vahetada üksnes teise vabatahtliku pensionifondi osakute vastu.

(3) Kohustusliku pensionifondi osakud võib vahetada üksnes teise kohustusliku pensionifondi osakute vastu.

(4) Pensionifondi vahetamine ei ole lubatud, kui ühe või mõlema vahetamisega seotud pensionifondi osakute tagasivõtmine või väljalaskmine on investeerimisfondide seaduse ja käesoleva seaduse alusel keelatud.

(5) Pensionifondi vahetamisel osakuomanikule pensionifondidest väljamakseid ei tehta.

§ 38. Kohustusliku pensionifondi vahetamise tingimused

(1) Kohustusliku pensionifondi osakute vahetamiseks peab osakuomanikule selles pensionifondis kuuluma vähemalt 500 osakut.

(2) Kõik osakuomanikule kuuluvad ühe kohustusliku pensionifondi osakud vahetatakse korraga.

(3) Kohustusliku pensionifondi osakud vahetatakse üks kord aastas 1. jaanuarile järgneval tööpäeval.

§ 39. Vabatahtliku pensionifondi vahetamise tingimused

(1) Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamiseks peab osakuomanikule selles pensionifondis kuuluma vähemalt 1000 osakut.

(2) Vabatahtliku pensionifondi tingimustes võib ette näha:

1) piirangud korraga vahetatavate osakute arvule;

2) minimaalse tähtaja, mille möödumisel osakute vahetamisest võib osakuomanik nõuda järjekordset osakute vahetamist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud osakute arv ei või olla suurem käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud osakute arvust.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud tähtaeg ei või olla pikem kui kaks aastat.

§ 40. Pensionifondi vahetamise kord

(1) Pensionifondi vahetamise korral toimub ühe pensionifondi osakute tagasivõtmine ja teise pensionifondi osakute väljalaskmine.

(2) Pensionifondi osakute vahetamine toimub käesolevas seaduses ja vahetamisega seotud pensionifondide tingimustes ettenähtud korras.

(3) Vahetamise tulemusel omandab isik pensionifondi osakute tagasivõtmishinna ulatuses maksimaalse arvu teise pensionifondi osakuid, tasudes viimaste eest sama päeva väljalaskehinna ulatuses.

§ 41. Kohustusliku pensionifondi vahetamise kord

(1) Kohustusliku pensionifondi osakute vahetamiseks esitab osakuomanik kontohaldurile või registripidajale avalduse. Avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõigetes 1 ja 2 sätestatut.

(2) Avalduses märgitakse:

1) osakuomaniku nimi ja isikukood;

2) pensionifondi nimetus, mille osakuid osakuomanik soovib vahetada;

3) pensionifondi nimetus, mille osakuid osakuomanik soovib talle kuuluvate osakute eest omandada;

4) avalduse esitamise kuupäev.

(3) Avalduses esinevate puuduste korral on vastavalt kontohaldurile või registripidajal õigus nõuda täiendavate andmete või nõuetele vastava avalduse esitamist.

(4) Kohustusliku pensionifondi vahetamiseks 1. jaanuari seisuga peab avaldus olema esitatud hiljemalt vahetamise eelneva aasta 1. novembriks. Kuni 1. novembrini võib isik oma avaldust muuta või selle tagasi võtta.

(5) Kohustusliku pensionifondi vahetamise korraldab registripidaja koos pensionifondi depoopangaga, kusjuures osakute tagasivõtmisele ja väljalaskmisele kohaldatakse vastavalt käesoleva seaduse §-s 53 ja § 35 lõigetes 1–3 ja 6 sätestatut.

(6) Registripidaja keeldub kohustusliku pensionifondi vahetamise korraldamisest, kui temale esitatud või kontohalduri kaudu edastatud andmed ei ole täielikud või üheselt arusaadavad või ei vasta õigusaktides või pensionifondi tingimustes kehtestatud nõuetele.

(7) Kui kohustusliku pensionifondi, mille osakuid osakuomanik soovib vahetada, osakute tagasivõtmine on käesoleva seaduse § 37 lõikes 4 sätestatud asjaoludel keelatud, korraldab registripidaja vahetamise esimesel võimalusel pärast takistavate asjaolude äralangemist.

(8) Kui kohustusliku pensionifondi, mille osakuid osakuomanik soovib talle kuuluvate osakute eest omandada, osakute väljalaskmine on käesoleva seaduse § 37 lõikes 4 sätestatud asjaoludel keelatud, keeldub registripidaja kohustusliku pensionifondi osakute vahetamisest, teavitades sellest viivitamata avalduse esitajat.

(9) Väljalastavate osakute arvu määramisel käesoleva seaduse § 40 lõike 3 kohaselt võetakse arvesse ka käesoleva seaduse § 35 lõikes 4 nimetatud ülejäänud summa.

§ 42. Vabatahtliku pensionifondi vahetamise kord

(1) Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamiseks peab osakuomanik esitama kirjaliku avalduse pensionifondivalitsejale.

(2) Avalduses märgitakse:

- 1) osakuomaniku nimi;
- 2) isikukood või selle puudumisel sünniaeg;
- 3) pensionifondi nimetus, mille osakuid soovib osakuomanik vahetada;
- 4) osakute arv, mille tagasivõtmist osakuomanik taotleb;
- 5) pensionifondi nimetus, mille osakuid soovib osakuomanik omandada;
- 6) avalduse esitamise kuupäev;
- 7) muud pensionifondi tingimustes ettenähtud andmed.

(3) Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamise korraldab pensionifondi depoopank pensionifondi tingimustes ettenähtud tähtaegadel ja korras, kuid mitte hiljem kui kahe kuu jooksul pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse esitamist.

§ 43. Pensionifondi vahetamisel võetavad tasud

(1) Pensionifondi osakute vahetamisel makstakse pensionifondivalitsejale osakuomaniku arvel vastava pensionifondi tingimustes ettenähtud ulatuses osakute tagasivõtmis- ja väljalasketasu.

(2) Kui käesolevast paragrahvist ei tulene teisiti, rakendatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tasude arvutamisel käesoleva seaduse § 49 lõikes 1 või § 32 lõikes 3 sätestatud ühtseid määrasid (edaspidi käesolevas paragrahvis *ühtne määr*).

(3) Pensionifondi osakute vahetamisel rakendatav tagasivõtmis- ja väljalasketasu määr võib olla väiksem kui ühtne määr, kui mõlemat vahetamisega seotud pensionifondi valitseb sama pensionifondivalitseja.

(4) Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamisel võib sõltuvalt vahetatavate osakute omandamise ajast rakendada tagasivõtmistasu arvutamisel ühtsest määrast väiksemaid määrasid.

4. jagu

Kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimine

§ 44. Kindlustuslepingu sõlmimise alused

(1) Käesolevas seaduses sätestatud tingimustel võib osakuomanik nõuda pensionifondi osakute tagasivõtmist ja osakute tagasivõtmishinna eest kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimist.

(2) Kohustusliku kogumispensioni kindlustusleping sõlmitakse käesoleva seaduse §-s 19 sätestatud juhul.

(3) Täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimiseks osakute tagasivõtmist on õigus nõuda vabatahtliku pensionifondi osakuomanikul, kelle vanus on vähemalt 55 aastat või kes on täielikult ja püsivalt töövõimetu.

(4) Kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimine käesolevas jaos sätestatud tingimustel ei ole lubatud, kui pensionifondi osakute tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud.

(5) Osakute tagasivõtmisel käesolevas jaos sätestatud tingimustel osakuomanikule väljamakseid ei tehta.

§ 45. Osakute tagasivõtmise kord kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimisel

(1) Kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingu (edaspidi käesolevas paragrahvis *leping*) sõlmimisel esitab kohustusliku pensionifondi osakuomanik pärast lepingu sõlmimist kontohaldurile või registripidajale avalduse osakute tagasivõtmiseks. Avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõiget 1 ja 2 sätestatud.

(2) Avaldusele lisatakse ärakiri sõlmitud lepingust. Avalduses märgitakse:

- 1) osakuomaniku nimi;
- 2) isikukood;
- 3) pensionifondi nimetus, mille osakute tagasivõtmist osakuomanik seoses lepingu sõlmimisega taotleb;
- 4) osakute arv, mille tagasivõtmist osakuomanik taotleb;
- 5) kindlustusandja nimi, kellega osakuomanik on lepingu sõlminud;
- 6) ühekordse kindlustusmakse suurus, mis lepingu kohaselt tuleb kindlustusandjale maksta;
- 7) avalduse esitamise kuupäev;
- 8) muud pensionifondi tingimustes ettenähtud andmed.

(3) Avalduse alusel korraldab registripidaja koostöös pensionifondi depoopanga ja kindlustusandjaga 15 tööpäeva jooksul osakute tagasivõtmise ja kindlustusmakse ülekandmise käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 5 nimetatud kindlustusandjale. Osakute tagasivõtmisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 53 sätestatud.

(4) Registripidaja keeldub avalduse täitmisest, kui:

- 1) avaldus ei vasta käesolevas paragrahvis sätestatud nõuetele;
- 2) avalduses või lepingus toodud andmed ei vasta tegelikkusele või on vastuolulised;
- 3) avalduse täitmine ei oleks kooskõlas käesoleva seaduse §-s 19 või 44 sätestatuga.

(5) Avalduse täitmise keeldumisest ja selle põhjusest teavitab registripidaja viivitamata avaldajat ja vastavat kindlustusandjat.

§ 46. Osakute tagasivõtmise kord täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimisel

(1) Osakute tagasivõtmiseks täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu (edaspidi käesolevas paragrahvis *leping*) sõlmimiseks esitab vabatahtliku pensionifondi osakuomanik pensionifondivalitsejale vastava avalduse.

(2) Avalduses märgitakse:

- 1) osakuomaniku nimi;
- 2) isikukood või selle puudumisel sünniaeg;
- 3) osakute arv, mille tagasivõtmist osakuomanik lepingu sõlmimiseks taotleb;
- 4) kindlustusandja nimi, kellega osakuomanik soovib lepingut sõlmida;
- 5) ühekordse kindlustusmakse suurus, mis lepingu kohaselt tuleb kindlustusandjale maksta;
- 6) avalduse esitamise kuupäev;
- 7) muud pensionifondi tingimustes ettenähtud andmed.

(3) Osakute tagasivõtmise ning lepingus ettenähtud kindlustusmakse ülekandmise käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 4 nimetatud kindlustusandjale korraldab pensionifondi depoopank kooskõlastatult kindlustusandjaga pensionifondi tingimustes ettenähtud tähtaegadel ja korras, kuid mitte hiljem kui kahe kuu jooksul pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse esitamist.

5. jagu

Väljamaksed pensionifondist

§ 47. Väljamaksete alused

(1) Väljamakseid pensionifondist tehakse:

- 1) kogumispensioni väljamaksmisel vastavalt käesoleva seaduse §-des 50 ja 54 sätestatule;
- 2) pensionifondi osakute pärimisel vastavalt käesoleva seaduse § 57 lõikes 1 ja §-s 58 sätestatule;
- 3) vabatahtliku pensionifondi likvideerimisel vastavalt käesoleva seaduse §-des 59–61 sätestatule;
- 4) osakute tagasivõtmisel käesoleva seaduse §-s 120 sätestatu kohaselt.

(2) Pensionifondile ei kohaldata investeerimisfondide seaduse § 47 lõigetes 1 ja 2 sätestatud.

§ 48. Väljamaksete tegemise tingimused

(1) Väljamakseid pensionifondist tehakse isikule kuulunud osakute tagasivõtmisel pensionifondivalitseja poolt investeerimisfondide seaduse §-s 40 nimetatud osakute tagasivõtmishinnaga (edaspidi *tagasivõtmishind*).

(2) Väljamakseid pensionifondist ei tehta, kui pensionifondi osakute tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud.

(3) Kohustusliku pensionifondi osakute tagasivõtmise peatamiseks investeerimisfondide seaduse § 45 lõike 1 alusel peab pensionifondivalitseja taotlema Inspeksioonilt vastava loa (edaspidi käesolevas paragrahvis *loa*).

(4) Loa taotlemiseks esitab pensionifondivalitseja Inspeksioonile:

- 1) avalduse;
- 2) andmed avalduse esitamisele eelneva kuu jooksul väljalastud ja tagasivõetud pensionifondi osakute arvu ja neid omandanud või võõrandanud osakuomanike kohta;
- 3) andmed pensionifondi vara ja osaku puhasväärtuse ning osaku tagasivõtmis- ja väljalasketasu muudatuste kohta avalduse esitamisele eelneva kuu jooksul;
- 4) selgituse osakute tagasivõtmise peatamise põhjuste kohta;

5) hinnangu osakute tagasivõtmise peatamise mõju kohta pensionifondi osakuomaniku huvidele.

(5) Inspeksioon võib taotluse läbivaatamiseks nõuda pensionifondivalitsejalt täiendavate või täpsustavate andmete esitamist.

(6) Otsuse loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Inspeksioon viie tööpäeva jooksul pärast vastava avalduse laekumist Inspeksioonile. Inspeksioon keeldub loa andmisest, kui:

- 1) loa taotlemisel ei esitatud kõiki käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 sätestatud andmeid või need on ebaõiged või mittetäielikud;
- 2) ei ole tõendatud investeerimisfondide seaduse § 45 lõike 1 esimeses lauses nimetatud asjaolude olemasolu;
- 3) osakuomanike huvid ei osutu osakute tagasivõtmise peatamisel küllaldaselt kaitstuks.

(7) Loa andmisel või investeerimisfondide seaduse § 45 lõike 2 alusel ettekirjutuse tegemisel võib Inspeksioon ette näha tähtaja, mille jooksul võib osakute tagasivõtmist peatada.

§ 49. Tagasivõtmistasu

(1) Pensionifondi osakute tagasivõtmishinna arvutamisel rakendatakse pensionifondi tingimustes ettenähtud ühtset tagasivõtmistasu määra, kui käesolevas seaduses ja pensionifondi tingimustes ei ole sätestatud teisiti.

(2) Pensionifondi osaku tagasivõtmistasu määr ei või olla suurem kui 1% osaku puhaväärtusest.

§ 50. Väljamaksete tingimused kohustuslikust pensionifondist

(1) Kogumispensioni väljamakseid kohustuslikust pensionifondist (edaspidi käesolevas paragrahvis *väljamaksed*) tehakse käesoleva seaduse §-des 20, 21 ja käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 ning §-des 51–53 sätestatu kohaselt.

(2) Osakuomanikul on õigus üksnes perioodilistele väljamaksetele, kui käesoleva seaduse § 20 lõikest 3 või § 21 lõikest 3 ei tulene teisiti.

(3) Kui osakuomanik täielikult või osaliselt ei nõua talle ettenähtud väljamaksete tegemist, on tal õigus nõuda tagasivõtmata jäänud osakute tagasivõtmist järgnevatel perioodidel.

§ 51. Kohustuslikust pensionifondist väljamaksete tegemise avaldus

(1) Kohustuslikust pensionifondist kogumispensioni väljamaksete saamiseks esitab käesoleva seaduse §-s 18 nimetatud osakuomanik kontohaldurile või registripidajale avalduse (edaspidi käesolevas ja järgmises paragrahvis *avaldus*). Avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 14 lõigetes 1 ja 2 sätestatud.

(2) Avalduses märgitakse:

- 1) osakuomaniku nimi;
- 2) isikukood;
- 3) pensionifondi nimetus, millest osakuomanik soovib väljamakseid saada;
- 4) osakute arv, mille tagasivõtmist osakuomanik taotleb;
- 5) avalduse esitamise kuupäev;
- 6) muud rahandusministri poolt kehtestatud andmed.

(3) Käesoleva seaduse §-s 21 sätestatud juhul lisatakse avaldusele ära kirja isiku poolt sõlmitud kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingust.

§ 52. Kohustuslikust pensionifondist väljamaksete tegemise kord

(1) Kohustuslikust pensionifondist kogumispensioni väljamaksete (edaspidi käesolevas paragrahvis *väljamaksed*) tegemise korraldab registripidaja käesolevas seaduses, selle alusel antud õigusaktides ning pensionifondi tingimustes sätestatud korras.

(2) Väljamaksete tegemiseks või selle tingimuste määramiseks võib registripidaja nõuda avalduse esitanud osakuomanikult või vastavate kindlustusandjate täiendavate ja täpsustavate andmete esitamist.

(3) Registripidaja võib keelduda väljamaksete tegemisest, kui avaldus ei vasta õigusaktides sätestatud nõuetele või selle alusel väljamaksete tegemine ei ole võimalik või ei ole kooskõlas käesoleva seaduse §-s 20, 21 või 50 sätestatuga. Väljamaksete tegemisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata avaldajat.

(4) Rahandusminister kehtestab väljamaksete tegemise täpsemad tingimused ja korra.

§ 53. Kohustusliku pensionifondi osakute tagasivõtmise kord

(1) Kohustusliku pensionifondi osakute tagasivõtmise korraldab registripidaja kolme tööpäeva jooksul osakute tagasivõtmiseks esitatud avalduse saamisest vastavalt õigusaktidele, pensionifondi tingimustele ning registripidaja poolt pensionifondivalitseja või pensionifondi deпоopangaga sõlmitud lepingule.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaega ei kohaldata pensionifondi vahetamisel ja kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-des 38 ja 45 sätestatu kohaselt.

(3) Rahandusminister võib kehtestada kohustusliku pensionifondi osakute tagasivõtmise täpsema korra.

§ 54. Väljamaksed vabatahtlikust pensionifondist

(1) Osakuomanikul on õigus kogumispensioni väljamaksetele vabatahtlikust pensionifondist (edaspidi käesolevas paragrahvis *väljamaksed*) käesolevas paragrahvis sätestatud tingimustel, kuid mitte enne kahe aasta möödumist tema poolt väljamaksete tegemise käigus tagasivõetavate osakute omandamisest.

(2) Osakute omandamiseks osakuomaniku poolt käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses loetakse osakute omandamist abikaasade ühisvarasse ka juhul, kui hiljem on toimunud selle jagamine.

(3) Osakuomanikul on õigus väljamaksetele, kui ta on vanem kui 55 aastat või kui ta on täielikult ja püsivalt töövõimetu.

(4) Väljamaksete tegemisel käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatuta juhtudel peab pensionifondivalitseja väljamaksetelt lisaks tagasivõtmistasule kinni 2% osakute puhasväärtusest. Kinnipeetud summa jääb pensionifondi.

(5) Väljamaksete tegemisel võib sõltuvalt tagasivõetavate osakute omandamise ajast rakendada tagasivõtmistasu arvutamisel käesoleva seaduse § 49 lõikes 1 nimetatud ühtsest määrast väiksemaid määrasid.

(6) Väljamaksete tegemisel arvestatakse, et osakute tagasivõtmine toimub nende omandamise ajalises järjekorras.

6. jagu Pensionifondi osakute pärimine

§ 55. Pärimise alused

(1) Pensionifondi osakud on päritavad.

(2) Kohustusliku pensionifondi osakuid saab pärandada üksnes füüsilistele isikutele.

(3) Kui osakuomanikul puuduvad pärijad, tühistatakse talle kuulunud kohustusliku pensionifondi osakud. Tühistatud osakutest tulenevad õigused ja kohustused loetakse lõppenuks.

§ 56. Pärimine mitme isiku poolt

(1) Ühte pensionifondi osakut ei saa pärida mitu isikut.

(2) Kui kaaspärijad ei lepi pärandi vastuvõtmisest kolme kuu jooksul kokku teisiti, loetakse osakud jagatuks kaaspärijate vahel võrdeliselt nende pärandiosa suurusega. Jagamisel ülejäänud osakute jääk kuulub tagasivõtmisele ning selle ulatuses tehakse kaaspärijatele väljamakse pensionifondist.

§ 57. Päritud osakute tagasivõtmine

(1) Kui pärijaks on füüsiline isik, on tal ühe kalendriaasta jooksul pärast pärandi vastuvõtmist õigus nõuda kõigi osakute või nendest osa tagasivõtmist. Sellisel juhul ei kohaldata käesoleva seaduse § 18 lõikes 1 sätestatut.

(2) Kui pärija ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja jooksul osakute tagasivõtmist nõudnud, loetakse, et ta on pärandi vastuvõtmise päevast omandanud talle pärandatud osakud ja tal on õigus üldistel alustel nõuda osakute tagasivõtmist ning muud osakutest tulenevad õigused.

§ 58. Pärimine juriidilise isiku poolt

(1) Kui vabatahtliku pensionifondi osakud pärandatakse juriidilisele isikule, loetakse osakud tagasivõetuks alates pärandi vastuvõtmise päevast.

(2) Juriidilisest isikust pärijal on õigus iga tema poolt päritud osaku kohta nõuda rahalise väljamakse tegemist nõude esitamise päeva tagasivõtmishinna ulatuses.

(3) Juriidilisest isikust pärija kaotab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud õiguse, kui ta ei nõua väljamaksmist kolme kuu jooksul, arvates pärandi vastuvõtmisest. Väljanõudmata raha jääb pensionifondi ja vastav osak kustutatakse.

7. jagu

Pensionifondi likvideerimine

§ 59. Pensionifondi likvideerimise alused

- (1) Pensionifond likvideeritakse investeerimisfondide seaduses, käesolevas seaduses ja pensionifondi tingimustes sätestatud korras.
- (2) Pensionifondi likvideerimine on lubatud üksnes Inspektsiooni loal.
- (3) Pensionifondi likvideerimise korral ei kohaldata väljamaksete tegemisele käesoleva seaduse §-des 48–54 sätestatud.

§ 60. Pensionifondi likvideerimise luba

- (1) Pensionifondi likvideerimise loa (edaspidi käesolevas paragrahvis *luba*) saamiseks esitab taotluse pensionifondi depoopank.
- (2) Loa taotlemisel esitatavate andmete loetelu kehtestab rahandusminister. Taotluse läbivaatamiseks võib Inspektsioon nõuda pensionifondi depoopangalt, registripidajalt ja pensionifondivalitsejalt täiendavate või täpsustavate andmete esitamist.
- (3) Inspektsioon otsustab loa andmise või sellest keeldumise 10 tööpäeva jooksul pärast kõigi käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmete esitamist, kuid mitte hiljem kui ühe kuu jooksul pärast nõuetekohase taotluse esitamist.
- (4) Inspektsioon keeldub loa andmisest oma motiveeritud otsusega, kui ei ole kasutatud kõiki võimalusi pensionifondi valitsemise üleandmiseks.
- (5) Inspektsioon võib kohustusliku pensionifondi likvideerimise loas ette näha likvideerimise kohustuslikud tingimused. Pensionifondi depoopanga või investeerimisfondide seaduse § 51 lõikes 4 nimetatud likvideerijate taotlusel võib loas ette nähtud likvideerimise tingimusi muuta.

§ 61. Kohustusliku pensionifondi likvideerimise erisused

- (1) Kohustusliku pensionifondi puhul võib investeerimisfondide seaduse § 50 lõikes 3 sätestatud valitsemise üleandmise tähtaega Inspektsiooni loal pikendada kuni 18 kuuni.
- (2) Kohustusliku pensionifondi likvideerimisel käesoleva seaduse § 34 lõike 1 punktides 1 ja 3 nimetatud sissemaksete alusel tehtavat osakute väljalaset ei peatata, kui Inspektsioon ei ole pensionifondi likvideerimise loas ette näinud teisiti. Osakute väljalaske peatamisel jätkatakse käesoleva seaduse § 34 lõike 1 punktis 1 nimetatud sissemaksete tegemist käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud pensionifondi.
- (3) Kohustusliku pensionifondi likvideerimisel omandab iga osakuomanik jaotamisele kuuluva raha eest vastava arvu tema valitud või valiku tegemata jätmisel Inspektsiooni poolt määratud teise kohustusliku pensionifondi osakuid. Osakute omandamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 32, 33 ja 35 sätestatud.
- (4) Rahandusminister kehtestab oma määrusega kohustusliku pensionifondi likvideerimise ning likvideerimise loa taotlemise ja andmise täpsema korra.

5. peatükk

PENSIONIFONDI VALITSEMISE TEGEVUSLUBA

§ 62. Tegevusluba

- (1) Pensionifondi võib valitseda üksnes vastavat tegevusluba omav aktsiaselts või investeerimisfondide seaduse §-s 50 sätestatud juhul pensionifondi depoopank.
- (2) Tegevusluba on tähtajatu.
- (3) Tegevusluba ei ole üleantav ning selle omandamine ja kasutamine teiste isikute poolt on keelatud.

§ 63. Tegevusloa liigid ja ulatus

- (1) Pensionifondi valitsemise tegevusloa liigid on:
  - 1) vabatahtliku pensionifondi valitsemise tegevusluba;
  - 2) kohustusliku pensionifondi valitsemise tegevusluba.

(2) Vabatahtliku pensionifondi valitsemise tegevusloa alusel võib valitseda vabatahtlikke pensionifonde, teisi investeerimisfonde ning osutada väärtpaperituru seaduse § 43 punktis 5 sätestatud teenuseid (edaspidi *väärtpaperiportfelli valitsemine*).

(3) Kohustusliku pensionifondi valitsemise tegevusloa alusel võib valitseda igat liiki pensionifonde, teisi investeerimisfonde ning osutada väärtpaperiportfelli valitsemise teenuseid.

§ 64. Otsus

(1) Pensionifondi valitsemise tegevusloa (edaspidi *tegevusloa*) annab ja selle tunnistab kehtetuks Inspeksioon oma otsusega.

(2) Tegevusloa kohta tehtavas otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) tegevusloa taotleja või omaniku nimi ja registrikood;
- 2) tegevusloa liik;
- 3) tegevusloa number;
- 4) otsuse tegemise ja jõustumise kuupäev.

(3) Tegevusloa andmisest keeldumise ning tegevusloa kehtetuks tunnistamise korral peab otsus sisaldama sellekohast põhjendust.

§ 65. Otsusest teavitamine

(1) Tegevusloa kohta tehtud otsuse edastab Inspeksioon viivitamata pärast otsuse tegemist isikule, kelle tegevusloa kohta otsus tehti.

(2) Kohustusliku pensionifondi valitsemise tegevusloa kohta tehtud otsusest teavitab Inspeksioon viivitamata ka registripidajat.

(3) Tegevusloa kehtetuks tunnistamisest teatab Inspeksioon viivitamata investeerimisfondide depoopankadele, mida pensionifondivalitseja valitses.

(4) Teate tegevusloa kehtetuks tunnistamise kohta avaldab Inspeksioon vähemalt ühes üleriikliku levikuga päevalehes hiljemalt viiendal kalendripäeval, arvates vastava otsuse tegemisest.

§ 66. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusloa taotlemiseks tuleb esitada Inspeksioonile taotlus.

(2) Taotlus koosneb kirjalikust avaldusest ja käesoleva seaduse §-s 67 nimetatud lisadest. Rahandusminister võib kehtestada taotluse vormi.

(3) Taotlusele ja sellega seonduvalt hiljem esitatavatele andmetele lisatakse taotleja kõigi juhatuse liikmete poolt allkirjastatud kinnitus esitatavate andmete ja dokumentide õigsuse kohta. Käesoleva seaduse § 67 punktides 4–6 nimetatud füüsiliste isikute kohta esitatud andmete ja dokumentide õigsust kinnitavad nimetatud isikud oma allkirjaga.

§ 67. Tegevusloa taotlemisel esitatavad andmed

Tegevusloa taotlemisel tuleb esitada Inspeksioonile järgmised dokumendid ja andmed:

- 1) üldkoosoleku otsus taotleja põhikirja muutmise kohta ning põhikirja muudetud tekst;
- 2) äriregistri registrikartoteegi B-osa registrikaardi ärakiri;
- 3) andmed taotleja aktsionäride kohta, mis sisaldavad neist igäihe nime, registrikoodi või isikukoodi või selle puudumisel sünniaega ning talle kuuluvate aktsiate ja häälte arvu;
- 4) käesoleva seaduse §-s 70 nimetatud andmed taotlejas olulist osalust omavate isikute kohta;
- 5) andmed taotleja juhatuse ja nõukogu liikmete kohta, mis sisaldavad neist igäihe ees- ja perekonnanime, isikukoodi või selle puudumisel sünniaega, elukohta, hariduse kirjeldust, viimase viie aasta töö- ja ametikohtade täielikku loetelu ning juhatuse liikmete puhul nende ülesannete kirjeldust;
- 6) käesoleva paragrahvi punktis 5 nimetatud andmed teiste taotleja juhtkonda kuuluvate isikute (tegevdirektor, pearaamatupidaja jt), taotlejas töötavate fondijuhtide ja sisekontrolli teostava isiku kohta;
- 7) andmed taotleja prokuristi ja audiitori kohta, mis sisaldavad nende ees- ja perekonnanime, elukohta ning isikukoodi või selle puudumisel sünniaega;
- 8) andmed äriühingute kohta, milles taotleja, selle juhatuse või nõukogu liige või käesoleva paragrahvi punktis 6 nimetatud isik omab olulist osalust, kusjuures nimetatud andmed peavad sisaldama aktsia- või osakapitali suurust, tegevusalade loetelu ning eelnimetatud isikute osaluse suurust;
- 9) taotleja viimasena kinnitatud majandusaasta aruanne;
- 10) taotleja bilanss ja kasumiaruanne taotluse esitamisele eelneva kuu lõpu seisuga;
- 11) fondivalitsejana tegutseva taotleja puhul käesoleva seaduse §-s 71 sätestatud nõuetele vastav tegevusaruanne, mis sisaldab kõiki olulisi andmeid ja analüüsi taotleja senise tegevuse ja arengu kohta taotluse esitamisele eelneva kuu lõpu seisuga;

12) fondivalitsejana tegutseva taotleja puhul tema poolt valitsetavate investeerimisfondide viimasena kinnitatud aasta- või poolaastaruanne ning investeringute aruanne, mis on koostatud esitamisele eelneva kuu lõpu seisuga;

13) käesoleva seaduse §-s 72 sätestatud nõuetele vastav äriplaan;

14) käesoleva seaduse §-s 109 sätestatud sise-eeskirjad;

15) Maksuameti kohaliku asutuse tõendid taotleja ja käesoleva paragrahvi punktis 4 nimetatud juriidiliste isikute maksuvõlgnevuste puudumise kohta, mis ei või avalduse esitamisel olla vanemad kui kümme päeva;

16) tõend riigilõivu tasumise kohta.

§ 68. Oluline osalus

Oluline osalus käesoleva seaduse tähenduses on isiku või koos temaga samasse kontserni kuuluvate isikute selline otsene või kaudne osalus äriühingus, mis moodustab äriühingu osa- või aktsiakapitalist või häältearvust 10 või enam protsenti või mis annab osaluse omajale võimaluse kas lepingu alusel või muul viisil oluliselt mõjutada äriühingu juhtimist või tegevust.

§ 69. Osaluse arvestamise kord

(1) Hääleõiguse arvestamisel olulise osaluse või muu osaluse suuruse määramisel äriühingus loetakse käesolevas seaduses isikule kuuluvaks järgmised hääled:

1) isikule kuuluvate aktsiate või osaga esindatud hääled;

2) isiku poolt kontrollitavale äriühingule kuuluvate aktsiate või osaga esindatud hääled;

3) aktsiate või osaga esindatud hääled, mis kuuluvad kolmandale isikule, kellega isiku poolt sõlmitud kokkulepe kohustab pooli kooskõlastatud hääletamise teel rakendama ühtset poliitikat äriühingu juhtimisel;

4) aktsiate või osaga esindatud hääled, mis kuuluvad kolmandale isikule, kuid mis on isiku või tema poolt kontrollitava äriühingu ja kolmanda isiku poolt sõlmitud kokkuleppe alusel ajutiselt isikule loovutatud või kui isik hääletab selliste aktsiate või osa omaja nimel.

(2) Kontrollitav äriühing käesoleva seaduse tähenduses on äriühing, milles isik:

1) omab pool või rohkem kui pool aktsiate või osaga esindatud häälest;

2) olles ise äriühingu aktsionär või osanik, omab võimalust nimetada ja tagasi kutsuda äriühingu nõukogu või juhatuse liikmete enamust või

3) olles ise äriühingu aktsionär või osanik, kontrollib rohkem kui pooli aktsiate või osaga esindatud häälest vastavalt teiste aktsionäride või osanikega sõlmitud kokkuleppele.

§ 70. Olulist osalust omavate isikute kohta esitatavad andmed

(1) Taotlejas olulist osalust omavate juriidiliste isikute kohta esitatakse taotlemisel järgmised andmed ja dokumendid:

1) nimi ja registrikood;

2) viimase kahe majandusaasta aruanne;

3) juhatuse või juhatust asendava organi ja nõukogu olemasolu korral selle liikmete ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumisel sünniaeg, samuti hariduse kirjeldus ning viimase kolme aasta töö- ja ametikohtade loetelu;

4) olulist osalust omava isiku kuulumisel kontserni koosseisu kontserni struktuuri kirjeldus ning emattevõtja ja olemasolu korral ka kontserni viimase majandusaasta aruanne;

5) kui olulist osalust omab välisriigi fondivalitseja, investeerimisühing, krediidasutus või kindlustusandja, siis vastava järelevalveasutuse poolt väljastatud tõend selle kohta, et nimetatud välisriigi ühing omab kehtivat tegevusluba ja täidab kehtivaid normatiive.

(2) Taotlejas olulist osalust omavate füüsiliste isikute kohta esitatakse taotlemisel käesoleva seaduse § 67 punktis 5 nimetatud andmed.

§ 71. Tegevusaruanne

Käesoleva seaduse § 67 punktis 11 nimetatud aruanne peab muu hulgas sisaldama järgmisi andmeid, nende kirjeldust ja analüüsi:

1) taotleja aktsia- ja omakapitali suurus;

2) muudatused valitsetavate investeerimisfondide investeerimispoliitikas;

3) valitsetavate investeerimisfondide aktiivate turuväärtus, puhaskväärtus, tootlus ja investeringute struktuur ning selle muudatused;

4) väljalastud ja tagasivõetud osakute arv;

5) füüsilisest isikust osakuomanike arv ja nende osa taotleja poolt valitsetavates investeerimisfondides;

6) valitsemis- ja depootasude ning muude investeerimisfondide arvel tehtavate kulude suurus;

7) fondivalitseja juhtimisstruktuur, tegevuse organisatsiooniline ja tehniline korraldus, investeerimisfondide valitsemisega seotud isikute õigused, kohustused ja vastutus.

§ 72. Äriplaan

- (1) Käesoleva seaduse § 67 punktis 13 nimetatud äriplaan peab sisaldama kõigi pensionifondivalitseja ja tema poolt valitsetavate investeerimisfondide olulisemate majandusnäitajate prognoosi ja analüüsi ning fondivalitseja juhtimisstruktuuri ja pensionifondi valitsemisega seotud isikute õiguste, kohustuste ja vastutuse kirjeldust, samuti järgmiste asjaolude kirjeldust, prognoosi ja analüüsi:
- 1) taotleja netokäive ja kulud tegevusalade lõikes;
  - 2) taotleja varade ning aktsia- ja omakapitali suurus;
  - 3) pensionifondivalitseja organisatsioonilise struktuuri ja tehnilise korralduse areng, osakute väljalaske korraldus;
  - 4) valitsetavate investeerimisfondide liigid ja arv;
  - 5) pensionifondide aktiivade turuväärtus, vara puhasväärtus ja tootlus;
  - 6) pensionifondide investeerimispoliitika ja investeringute struktuur (jaotus eri väärtpaberite ja vara liikide, eri riikide emitentide, majandusharude ja muus lõikes ning riskid ja tootlus eri liiki investeringute lõikes);
  - 7) pensionifondide valitsemiskulude suurus ja struktuur;
  - 8) valitsemis- ja depootasude ning osakute väljalaske- ja tagasivõtmistasude määrad ja laekumiste suurused.

(2) Vabatahtliku pensionifondi valitsemise tegevusloa taotlemisel esitatakse äriplaan vähemalt kolme aasta kohta, kohustusliku pensionifondi valitsemise tegevusloa taotlemisel vähemalt viie aasta kohta.

§ 73. Taotluse läbivaatamine

(1) Kui taotleja ei ole tegevusloa taotlemisel esitanud kõiki käesoleva seaduse §-des 66–72 nimetatud andmeid ja dokumente või need ei ole täielikud või nõuetekohaselt vormistatud, nõuab Inspeksioon taotlejalt puuduste kõrvaldamist.

(2) Kui käesoleva seaduse §-des 66 ja 67 nimetatud andmete ja dokumentide põhjal ei ole võimalik veenduda, kas tegevusloa taotlejal on pensionifondide valitsemiseks piisavad võimalused ja ta vastab seaduses või selle alusel pensionifondivalitsejale kehtestatud nõuetele, võib Inspeksioon nõuda täiendavate andmete ja dokumentide esitamist.

(3) Taotleja poolt esitatud andmete kontrollimiseks võib Inspeksioon nõuda täpsustavate andmete ja dokumentide esitamist ning teostada kohapealset kontrolli investeerimisfondide seaduse §-s 136 sätestatud korras.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud andmed esitatakse Inspeksiooni poolt määratud tähtajaks.

§ 74. Tegevusloa andmise otsustamine

(1) Otsuse vabatahtliku pensionifondi valitsemise tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Inspeksioon kolme kuu jooksul pärast Inspeksioonile vastava avalduse laekumist, kuid mitte hiljem kui ühe kuu jooksul pärast kõigi vajalike dokumentide ja andmete laekumist.

(2) Otsuse kohustusliku pensionifondi valitsemise tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Inspeksioon kuue kuu jooksul pärast Inspeksioonile vastava avalduse laekumist, kuid mitte hiljem kui kahe kuu jooksul pärast kõigi vajalike dokumentide ja andmete laekumist.

§ 75. Tegevusloa andmisest keeldumine

(1) Tegevusloa andmisest keeldutakse, kui:

- 1) tegevusloa taotlemisel ei esitatud kõiki käesoleva seaduse §-des 66–73 nimetatud andmeid ja dokumente või esitatud andmed või dokumendid ei vasta käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktidega sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, eksitavad, mittetäielikud või ebakorrektsed;
- 2) taotleja ei esitanud tähtaegselt või on keeldunud esitamast Inspeksioonile esitamisele kuuluvaid või muid Inspeksiooni poolt nõutud andmeid, dokumente või teavet;
- 3) taotleja ei vasta õigusaktidega vastavat liiki pensionifondivalitsejale kehtestatud nõuetele;
- 4) taotleja on rikkunud õigusaktides, investeerimisfondi tingimustes või põhikirjas või investeerimisfondide seaduse §-s 72 nimetatud valitsemislepingus sätestatud või avaldanud eksitavaid andmeid või muul kujul rikkunud häid äritavasid;
- 5) taotlejal ei ole piisavalt vahendeid ja kogemusi, mis on vajalikud edukaks ja järjepidevaks tegevuseks vastavat liiki pensionifondivalitsejana;
- 6) käesoleva seaduse § 67 punktides 4–6 nimetatud isikud ei vasta õigusaktides sätestatud nõuetele;
- 7) käesoleva lõike punktis 6 nimetatud isikute teadmised, oskused, kogemused ning muud võimalused ja omadused ei ole küllaldased tagamaks, et pensionifondi osakuomanike huvid oleksid vajalikul määral kaitstud;
- 8) käesoleva seaduse §-s 72 nimetatud äriplaan on mittetäielik, sisaldab vastuolulisi ja ebaadekvaatseid andmeid või hinnanguid;
- 9) käesoleva seaduse §-s 72 nimetatud äriplaanis kavandatav investeerimispoliitika ei taga küllaldast riskide hajutamist ning pensionifondi varade vajalikku kindlust ja järjepidevat kasvu või äriplaani rakendamisel ei oleks muul põhjusel küllaldaselt tagatud pensionifondi osakuomanike huvide kaitse;
- 10) taotleja, temaga samasse kontserni kuuluvad isikud või käesoleva lõike punktis 6 nimetatud isikud ei ole piisavalt usaldusväärsed või vajalikul määral suutelised tagama pensionifondi osakuomanike huvide järgimist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 5 ja 10 sätestatu hindamisel arvestatakse muu hulgas:

- 1) taotleja tegevuse organisatsioonilise ja tehnilise korralduse taset;

- 2) investeerimisfondide valitsemisega seotud isikute erialast ettevalmistust ja kogemusi, samuti nende õiguste, kohustuste ja vastutuse selgust;
- 3) taotleja poolt valitsetavate investeerimisfondide varade väärtust, tootlust ja kasvu järjepidevust;
- 4) füüsilistest isikutest osakuomanike arvu ja nende osakaalu taotleja poolt valitsetavates investeerimisfondides;
- 5) investeringute hajutamise astet ning kogemust eri liiki investeringute (aktsiad, võlakirjad, kinnisvara, tuletisväärtpaberid, eri riikide emitendid, majandusharud jms) tegemisel;
- 6) taotleja, tema emaattevõtja ja teiste taotlejaga samasse kontserni kuuluvate isikute tegevust, finantsseisundit, reputatsiooni ja kogemusi.

§ 76. Tegevusloa kehtivuse lõppemine

Tegevusloa kehtivus lõpeb:

- 1) pensionifondivalitseja lõpetamise otsuse tegemisel;
- 2) tegevusloa kehtetuks tunnistamisel;
- 3) pensionifondivalitsejate ühendamisel – ühendataval isikul;
- 4) pensionifondivalitseja pankroti väljakuulutamisel.

§ 77. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Tegevusloa kehtetuks tunnistamine on tegevusloa andmise otsusega omandatud õiguse täielik või osaline äravõtmine.

(2) Tegevusloa tunnistatakse kehtetuks, kui:

- 1) pensionifondivalitseja ei ole alustanud tegevusloaga lubatud tegevust 12 kuu jooksul tegevusloa andmisest või ta ei ole 12 järjestikuse kuu jooksul valitsenud ühtegi investeerimisfondi;
- 2) kohustusliku pensionifondi tegevusloa omav pensionifondivalitseja ei ole kuue kuu jooksul valitsenud kohustuslikku pensionifondi, mille tingimuste kohaselt võib selle vara investeerida üksnes väärtpaberituru seaduse § 2 lõike 1 punktides 2 ja 5 nimetatud väärtpaberitesse, investeerimisfondide seaduse §-s 109 nimetatud hoiustesse või investeerimisfondidesse, mis võivad investeerida üksnes käesolevas punktis nimetatud väärtpaberitesse või hoiustesse;
- 3) ilmneb, et tegevusloa taotlemisel on esitatud eksitavaid või tegelikkusele mittevastavaid andmeid või võltsitud dokumente või on pensionifondivalitseja hiljem esitanud selliseid andmeid või dokumente, samuti juhul, kui olulist tähendust omavaid andmeid või dokumente on jäetud korduvalt tähtaegselt esitamata;
- 4) pensionifondivalitseja või käesoleva seaduse § 67 punktides 4–7 nimetatud isikud ei vasta Inspektsiooni hinnangul õigusaktidega sätestatud nõuetele või ilmnevad käesoleva seaduse § 75 lõike 1 punktides 4, 5, 7 või 9 sätestatud asjaolud;
- 5) pensionifondivalitseja aktsiakapital, netovara, omakapital või osalus pensionifondis ei vasta käesolevas seaduses sätestatud tingimustele;
- 6) pensionifondivalitseja on oma tegevuses oluliselt rikkunud õigusaktides või pensionifondi tingimustes sätestatud või kui rikkumise tõttu on kahjustatud pensionifondi osakuomanike huve;
- 7) pensionifondivalitseja avaldab oma tegevuse, juhtimisorganite liikmete või aktsionäride kohta oluliselt ebaõigeid või eksitavaid andmeid või reklaami;
- 8) pensionifondivalitseja ei ole ettenähtud tähtajaks või ulatuses täitnud Inspektsiooni ettekirjutust.

(3) Enne tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsustamist võib Inspektsioon teha pensionifondivalitsejale ettekirjutuse, andes tähtaja kehtetuks tunnistamise aluseks olevate puuduste kõrvaldamiseks.

(4) Tegevusloa tunnistatakse kehtetuks pensionifondivalitseja taotlusel, kui ta ei valitse enam ühtegi investeerimisfondi ning kui tema poolt varem valitsetud investeerimisfondide osakuomanike ja aktsionäride huvid on seejuures küllaldaselt kaitstud.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud taotluse vaatab Inspektsioon läbi ning teeb otsuse tegevusloa kehtetuks tunnistamise või sellest keeldumise kohta kahe kuu jooksul, arvates taotluse laekumisest.

6. peatükk

PENSIONIFONDI TINGIMUSED JA NENDE REGISTREERIMINE

1. jagu

Pensionifondi tingimused

§ 78. Pensionifondi tingimuste erisused

Pensionifondi tingimused peavad lisaks investeerimisfondide seaduse § 34 lõikes 1 sätestatule sisaldama:

- 1) pensionifondivalitseja poolt pensionifondi osakute omandamise ja nende tagasivõtmise tingimusi ja korda;
- 2) pensionifondi osakute vahetamise tingimusi ja korda;
- 3) pensionifondi osakute tagasivõtmise korra erisusi kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimisel;
- 4) väljamaksete tegemise korda osakute pärimisel;
- 5) muid käesolevas seaduses sätestatud tingimusi.

§ 79. Kohustusliku pensionifondi tingimuste erisused

Lisaks käesoleva seaduse §-s 78 sätestatule peavad kohustusliku pensionifondi tingimused sisaldama:

- 1) seaduse alusel moodustatud pensionitagatisfondi (edaspidi *pensionitagatisfond*) tehtavate sissemaksete tegemise tingimusi ja korda;
- 2) pensionifondivalitsejale või pensionifondivalitsejana tegutsenud isikule kuuluvate pensionifondi osakute tühistamise tingimusi ja korda;
- 3) pensionifondi osakute tühistamise korda pärijate puudumisel käesoleva seaduse § 55 lõikes 3 sätestatud juhul;
- 4) pensionitagatisfondist pensionifondi maksete tegemise tingimusi ja korda;
- 5) pensionifondist perioodiliste väljamaksete tegemise tingimusi ja korda.

2. jagu

Pensionifondi tingimuste registreerimine

§ 80. Registreerimise taotlemine

- (1) Pensionifondi tingimuste registreerimiseks peab pensionifondivalitseja esitama Inspeksioonile taotluse.
- (2) Taotlus koosneb kirjalikust avaldusest ja käesoleva seaduse §-s 81 nimetatud lisadest. Rahandusminister võib kehtestada taotluse vormi.
- (3) Taotlusele ja sellega seonduvalt hiljem esitatavatele andmetele ja dokumentidele lisatakse taotleja kõigi juhatuse liikmete poolt allkirjastatud kinnitus taotlemisel esitatavate andmete ja dokumentide õigsuse kohta. Käesoleva seaduse § 81 lõike 1 punktis 6 nimetatud andmete ja dokumentide õigsust kinnitab pensionifondi fondijuht oma allkirjaga.

§ 81. Taotlemisel esitatavad andmed

- (1) Pensionifondi tingimuste registreerimiseks esitab pensionifondivalitseja Inspeksioonile järgmised dokumendid ja andmed:
  - 1) pensionifondi moodustamise otsus;
  - 2) pensionifondi tingimused;
  - 3) pensionifondi osakute emissioonipropekt;
  - 4) pensionifondi depoopangaga sõlmitud depoleping;
  - 5) ülevaade depoopanga senise tegevuse kohta investeerimisfondide depoopangana;
  - 6) käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmed pensionifondi fondijuhi kohta;
  - 7) tõend riigilõivu tasumise kohta.
- (2) Kohustusliku pensionifondi registreerimiseks tuleb lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule esitada:
  - 1) registripidaja seisukoht pensionifondi tingimuste suhtes;
  - 2) käesoleva seaduse § 35 lõikes 1 ja § 53 lõikes 1 nimetatud lepingud;
  - 3) tõend pensionitagatisfondi tehtud esmase sissemakse kohta.
- (3) Pensionifondi fondijuhi kohta tuleb esitada:
  - 1) pensionifondi fondijuhi määramise otsus;
  - 2) käesoleva seaduse § 67 punktides 5 ja 8 nimetatud andmed;
  - 3) detailne ülevaade fondijuhi poolt viimase 10 aasta jooksul juhitud investeerimisfondide kohta (arv, liigid, investeringute struktuur, aktivate väärtus, tootlus jms);
  - 4) ülevaade fondijuhi tegevuse kohta seoses väärtpapieriportfelli valitsemise teenuste osutamisega;
  - 5) andmed kõikidest fondijuhile ja tema poolt juhitud investeerimisfondidega seonduvalt tehtud ettekirjutuste ja nende täitmise kohta, samuti investeerimisfondide seaduse §-des 45 ja 49 nimetatud juhtumite kohta;
  - 6) fondijuhi kinnitus, et puuduvad investeerimisfondide seaduses või käesolevas seaduses sätestatud asjaolud, mis välistavad tema õiguse olla pensionifondi fondijuht.

§ 82. Taotluse läbivaatamine

- (1) Kui pensionifondivalitseja ei ole pensionifondi tingimuste registreerimisel esitanud kõiki käesoleva seaduse §-s 81 nimetatud andmeid ja dokumente või need ei ole täielikud või nõuetekohaselt vormistatud, nõuab Inspeksioon pensionifondivalitsejalt puuduste kõrvaldamist.
- (2) Pensionifondivalitseja poolt esitatud andmete kontrollimiseks võib Inspeksioon nõuda pensionifondivalitsejalt, registripidajalt või pensionifondi depoopangalt täpsustavate andmete ja dokumentide esitamist ning teostada kohapealset kontrolli investeerimisfondide seaduse §-s 136 sätestatud korras.

§ 83. Registreerimise otsustamine

- (1) Otsuse vabatahtliku pensionifondi tingimuste registreerimise või sellest keeldumise kohta teeb Inspeksioon 45 kalendripäeva jooksul pärast Inspeksioonile vastava avalduse laekumist, kuid mitte hiljem kui 15 kalendripäeva jooksul pärast kõigi vajalike dokumentide ja andmete laekumist.

(2) Otsuse kohustusliku pensionifondi tingimuste registreerimise või sellest keeldumise kohta teeb Inspektsioon 60 kalendripäeva jooksul pärast Inspektsioonile vastava avalduse laekumist, kuid mitte hiljem kui 20 kalendripäeva jooksul pärast kõigi vajalike dokumentide ja andmete laekumist.

(3) Pensionifondi tingimuste registreerimise kohta tehtavas otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) pensionifondivalitseja nimi ja registrikood;
- 2) pensionifondi depoopanga nimi ja registrikood;
- 3) pensionifondi nimetus;
- 4) pensionifondi liik;
- 5) pensionifondi tingimuste registreerimisnumber;
- 6) pensionifondi fondijuhi nimi ja isikukood;
- 7) otsuse tegemise ja jõustumise kuupäev.

(4) Pensionifondi tingimuste registreerimisest keeldumise korral peab otsus sisaldama sellekohast põhjendust ning käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 1, 3, 4 ja 7 nimetatud andmeid.

§ 84. Registreerimisest keeldumine

Pensionifondi tingimuste registreerimisest keeldutakse, kui:

- 1) registreerimise taotlemisel ei esitatud kõiki käesoleva seaduse §-des 81 ja 82 nimetatud andmeid ja dokumente või esitatud andmed või dokumendid ei vasta õigusaktidega sätestatud nõuetele või need on omavahel vastuolus, ebaõiged, eksitavad, mittetäielikud või ebakorrektsed;
- 2) pensionifondi tingimused ei kajasta täielikult, arusaadavalt ja üheselt kõiki pensionifondi toimimise olulisi tingimusi või pensionifondi tingimused sisaldavad sätteid, mis on eksitavad või omavahel vastuolus või muul põhjusel ei võimalda pensionifondi osakuomanike parimate huvide järgimist;
- 3) pensionifondi tingimustes ettenähtud investeerimispoliitika ei taga küllaldast riskide hajutamist ning pensionifondi varade vajalikku kindlust ja järjepidevat kasvu;
- 4) kohustuslik pensionifond ja selle valitsemine ei vasta käesoleva seaduse §-s 129 sätestatud tingimustele;
- 5) pensionifondi fondijuht ei vasta õigusaktides sätestatud nõuetele või tema teadmised, oskused, kogemused ning muud võimalused ja omadused ei ole küllaldased tagamaks, et vastavat liiki pensionifondi osakuomanike huvid oleksid vajalikul määral kaitstud;
- 6) pensionifondi kavandatav depoopank ei vasta õigusaktides pensionifondi depoopangale kehtestatud nõuetele või ta ei ole muul põhjusel suuteline vajalikul määral tagama vastavat liiki pensionifondi osakuomanike huvide järgimist;
- 7) depooleping sisaldab sätteid, mis on omavahel vastuolus, ei ole üheselt mõistetavad või takistavad pensionifondi depoopangal või pensionifondivalitsejal oma ülesannete täies ulatuses täitmist või muul põhjusel ei võimalda pensionifondi osakuomanike parimate huvide järgimist;
- 8) käesoleva seaduse § 35 lõikes 1 ja § 53 lõikes 1 nimetatud leping sisaldab sätteid, mis ei ole omavahel või õigusaktidega kooskõlas või milles ei ole üheselt arusaadavalt ja piisava täpsusega kindlaks määratud registripidaja, pensionifondi depoopanga ja pensionifondivalitseja õigused ja kohustused kohustusliku pensionifondi osakute väljalaske ja tagasivõtmise korraldamisel;
- 9) on ilmnenud mõni käesoleva seaduse § 77 lõikes 2 sätestatud asjaolu.

§ 85. Otsusest teavitamine

(1) Pensionifondi tingimuste registreerimise või sellest keeldumise kohta tehtud otsuse edastab Inspektsioon viivitamata pärast otsuse tegemist taotluse esitanud pensionifondivalitsejale ja pensionifondi depoopangale.

(2) Kohustusliku pensionifondi tingimuste registreerimise või sellest keeldumise kohta tehtud otsusest teavitab Inspektsioon viivitamata ka registripidajat.

3. jagu

Pensionifondi tingimuste muutmine

§ 86. Muutmise taotlemine

(1) Pensionifondi tingimuste muutmiseks peab pensionifondivalitseja taotlema Inspektsioonilt vastava loa (edaspidi käesolevas jaos *luba*).

(2) Loa taotlus koosneb kirjalikust avaldusest ja käesoleva seaduse §-s 87 nimetatud lisadest.

(3) Taotlusele ja sellega seonduvalt hiljem esitatavatele andmetele ja dokumentidele lisatakse pensionifondivalitseja kõigi juhatuse liikmete poolt allkirjastatud kinnitus taotlemisel esitatavate andmete ja dokumentide õigsuse kohta.

§ 87. Taotlemisel esitatavad andmed

(1) Pensionifondi tingimuste muutmiseks esitab pensionifondivalitseja Inspektsioonile järgmised dokumendid ja andmed:

- 1) pensionifondi tingimuste muutmise otsus;
- 2) pensionifondi tingimuste muudatused;
- 3) pensionifondi tingimuste muudetud tekst;
- 4) muudatuste põhjendus ja analüüs, kuidas muudatused mõjutavad pensionifondi edasist arengut ja pensionifondi osakuomanike huvisid;
- 5) pensionifondi depoopanga seisukoht pensionifondi tingimuste muutmise kohta;
- 6) pensionifondi osakute emissiooniprospekti muudatused ja muudetud tekst – kui pensionifondi tingimuste muutmiselega kaasneb prospekti muutmine;
- 7) depolepingu muudatused ja muudetud tekst – kui pensionifondi tingimuste muutmiselega kaasneb depolepingu muutmine;
- 8) tõend riigilõivu tasumise kohta.

(2) Kohustusliku pensionifondi tingimuste muutmisel tuleb lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule esitada Inspektsioonile:

- 1) registripidaja seisukoht pensionifondi tingimuste muutmise kohta;
- 2) käesoleva seaduse § 35 lõikes 1 ja § 53 lõikes 1 nimetatud lepingu muudatused ja muudetud tekst – kui pensionifondi tingimuste muutmiselega kaasneb selle lepingu muutmine.

§ 88. Loa taotluse läbivaatamine ja otsustamine

(1) Loa taotluse läbivaatamisele ja otsusest teavitamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 82 ja 85 sätestatut.

(2) Otsuse vabatahtliku pensionifondi tingimuste muutmiseks loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Inspektsioon 30 kalendripäeva jooksul pärast Inspektsioonile vastava avalduse laekumist, kuid mitte hiljem kui 15 kalendripäeva jooksul pärast kõigi vajalike dokumentide ja andmete laekumist.

(3) Otsuse kohustusliku pensionifondi tingimuste muutmiseks loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Inspektsioon 45 kalendripäeva jooksul pärast Inspektsioonile vastava avalduse laekumist, kuid mitte hiljem kui 20 kalendripäeva jooksul pärast kõigi vajalike dokumentide ja andmete laekumist.

(4) Loa andmisest keeldumise korral peab otsus sisaldama sellekohast põhjendust.

§ 89. Loa andmisest keeldumine

Loa andmisest keeldutakse, kui:

- 1) loa taotlemisel ei esitatud kõiki käesoleva seaduse §-s 87 nimetatud ja täiendavalt nõutud andmeid ja dokumente või esitatud andmed või dokumendid ei vasta õigusaktidega sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, eksitavad, mittetäielikud või ebakorrektsed;
- 2) pensionifondi tingimuste muutmisel ilmneksid käesoleva seaduse § 84 punktis 2, 3, 4, 6, 7, 8 või 9 nimetatud asjaolud;
- 3) pensionifondi tingimuste muutmine ei oleks muul põhjusel kooskõlas pensionifondi osakuomanike parimate huvidega.

§ 90. Muudatuste avaldamine ja jõustumine

(1) Pärast loa andmist avaldab pensionifondivalitseja pensionifondi tingimustes sätestatud korras teate (edaspidi käesolevas paragrahvis *teade*) pensionifondi tingimuste muudatuste kohta.

(2) Teade peab olema avaldatud vähemalt ühes üleriikliku levikuga päevalehes.

(3) Teates märgitakse vähemalt:

- 1) kõik pensionifondi tingimuste muudatused koos selgitustega nende mõju kohta;
- 2) andmed muudatuste kooskõlastamise kohta Inspektsiooniga;
- 3) andmed pensionifondi tingimuste muudetud teksti kättesaadavuse kohta.

(4) Vabatahtliku pensionifondi tingimuste muudatused jõustuvad investeerimisfondide seaduse § 36 lõikes 6 sätestatud korras.

(5) Kohustusliku pensionifondi tingimuste muudatused jõustuvad alates 1. jaanuarist, kuid mitte enne 100 kalendripäeva möödumist vastava teate avaldamisest.

7. peatükk

PENSIONIFONDIVALITSEJA

1. jagu

Nõuded pensionifondivalitseja kapitalile

§ 91. Aktsiakapital

(1) Pensionifondivalitseja aktsiakapital peab olema vähemalt:

- 1) 12 miljonit krooni – juhul kui ta valitseb vabatahtlikku pensionifondi;
- 2) 45 miljonit krooni – juhul kui ta valitseb kohustuslikku pensionifondi.

(2) Kohustusliku pensionifondi valitsemise tegevusluba omava pensionifondivalitseja aktsiakapitali suurendamisele ja vähendamisele kohaldatakse kindlustustegevuse seaduse (RT I 2000, 53, 343; 2001, 43, 238; 48, 268; 59, 359) §-s 30 ja § 31 lõigetes 1 ja 2 kindlustusandja aktsiakapitali kohta sätestatud.

§ 92. Netovara

(1) Pensionifondivalitseja netovara ei või olla väiksem, kui käesoleva seaduse §-s 91 sätestatud aktsiakapitali minimaalne suurus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõude rikkumise korral kohaldatakse äriseadustiku (RT I 1995, 26–28, 355; 1998, 91–93, 1500; 1999, 10, 155; 23, 355; 24, 360; 57, 596; 102, 907; 2000, 29, 172; 49, 303; 55, 365; 57, 373; 2001, 34, 185; 56, 332 ja 336) §-s 301 sätestatud.

§ 93. Omakapital

(1) Pensionifondivalitseja omakapital peab olema vähemalt 2% tema poolt valitsetavate pensionifondide vara puhasväärtusest, kui käesoleva paragrahvi lõikest 2 ei tulene teisiti.

(2) Selle pensionifondivalitseja omakapital, kelle valitsetavate pensionifondide vara puhasväärtus on suurem kui kaks miljardit krooni, peab olema vähemalt 40 miljonit krooni pluss üks protsent tema poolt valitsetavate pensionifondide vara puhasväärtuse osast, mis ületab kahte miljardit krooni.

(3) Pensionifondi valitsemise ülevõtmisel peab käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud tingimus olema täidetud hiljemalt kuue kuu jooksul pärast valitsemisõiguse üleminekut, kui Inspeksioon ei ole pensionifondi valitsemise üleandmise kooskõlastamisel määranud teisiti.

2. jagu

Pensionifondivalitseja põhikiri ja selle muutmine

§ 94. Põhikirja erisused

Pensionifondivalitseja põhikiri peab lisaks äriseadustikus aktsiaseltsi kohta sätestatule sisaldama juhatuse ja nõukogu pädevust ja korda järgmiste küsimuste otsustamisel:

- 1) pensionifondide ja teiste investeerimisfondide moodustamine;
- 2) pensionifondi tingimuste kinnitamine ja muutmine;
- 3) depolepingute sõlmimine ja muutmine;
- 4) käesoleva seaduse § 35 lõikes 1 ja § 53 lõikes 1 nimetatud lepingu sõlmimine ja muutmine;
- 5) investeerimisfondide fondijuhtide määramine;
- 6) investeerimisfondide valitsemise üleandmine;
- 7) osakute tagasivõtmise peatamine.

§ 95. Põhikirja muutmise taotlemine

(1) Kohustuslike pensionifondide valitsemise tegevusluba omava pensionifondivalitseja põhikirja muudatused tuleb enne muudatuste äriregistrisse kandmist kooskõlastada Inspeksiooniga.

(2) Põhikirja muudatuste kooskõlastamiseks esitab pensionifondivalitseja Inspeksioonile järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) avaldus koos selgitusega põhikirja muutmise põhjuste kohta;
- 2) üldkoosoleku otsus põhikirja muutmise kohta koos väljavõttega protokollist hääletamistulemuste kohta;
- 3) põhikirja muudetud tekst.

(3) Pensionifondivalitseja poolt esitatud andmete kontrollimiseks ja kooskõlastamise otsustamiseks võib Inspeksioon nõuda pensionifondivalitsejalt täpsustavate andmete ja dokumentide esitamist ning teostada kohapealset kontrolli investeerimisfondide seaduse §-s 136 sätestatud korras.

§ 96. Põhikirjamuudatuste kooskõlastamine

(1) Otsuse põhikirjamuudatuste kooskõlastamise või sellest keeldumise kohta teeb Inspeksioon 10 kalendripäeva jooksul pärast Inspeksioonile vastava avalduse laekumist. Kooskõlastamisest keeldumise korral peab otsus sisaldama sellekohast põhjendust.

(2) Kooskõlastamisest keeldutakse, kui:

- 1) kooskõlastamise taotlemisel ei esitatud kõiki käesoleva seaduse § 95 lõikes 2 nimetatud ja täiendavalt nõutud andmeid ja dokumente;
- 2) muudetud põhikirja ei vasta õigusaktidega sätestatud nõuetele või sisaldab eksitavaid, ebaselgeid või vastuolulisi sätteid;
- 3) põhikirja muutmisel ilmneksid käesoleva seaduse § 75 lõike 1 punktis 3 nimetatud asjaolud;
- 4) põhikirja muutmine ei oleks muul põhjusel kooskõlas pensionifondivalitseja poolt valitsetavate investeerimisfondide osakuomanike parimate huvidega.

(3) Põhikirjamuudatuste kooskõlastamise või sellest keeldumise kohta tehtud otsuse edastab Inspektsioon viivitamata pärast otsuse tegemist taotluse esitanud pensionifondivalitsejale.

(4) Põhikirjamuudatuste kooskõlastamise otsus lisatakse äriregistrile esitatavale avaldusele. Avalduse alusel tehtud äriregistri kandeotsuse ärakirja esitab pensionifondivalitseja viivitamata Inspektsioonile.

3. jagu

Olulise osaluse omandamine ja võõrandamine

§ 97. Olulist osalust omavatele isikutele esitatavad nõuded

Pensionifondivalitsejas võivad olulist osalust omada üksnes isikud, kes on Inspektsiooni hinnangul võimelised tagama pensionifondivalitseja kindla ja usaldusväärse juhtimise ning kelle omanike struktuur ja ärisidemed on läbipaistvad ega takista tõhusa järelevalve teostamist.

§ 98. Olulise osaluse loa taotlemine

(1) Kui isik kavatseb omandada olulist osalust pensionifondivalitsejas või suurendada seda üle 1/3, 1/2 või 2/3 pensionifondivalitseja aktsiakapitalist või aktsiatega esindatud häältest või pensionifondivalitseja muutuks tehingu tulemusena tema tütarettevõtjaks, on ta kohustatud eelnevalt taotlema Inspektsioonilt vastava loa (edaspidi käesolevas jaos *luba*).

(2) Loa taotlemiseks tuleb Inspektsioonile esitada kirjalik avaldus, milles näidatakse taotleja poolt omatava ja omandatava osaluse suurus. Taotlusele lisatakse käesoleva seaduse §-s 70 nimetatud andmed ja dokumendid.

§ 99. Taotluse läbivaatamine

(1) Kui taotleja ei ole loa taotlemisel esitanud kõiki käesoleva seaduse § 98 lõikes 2 nimetatud andmeid ja dokumente või need ei ole täielikud või nõuetekohaselt vormistatud, nõuab Inspektsioon taotlejalt puuduste kõrvaldamist.

(2) Kui taotlemisel esitatud andmete ja dokumentide põhjal ei ole võimalik veenduda, kas taotleja vastab käesolevas seaduses sätestatud nõuetele, võib Inspektsioon nõuda täiendavate andmete ja dokumentide esitamist.

(3) Taotleja poolt esitatud andmete kontrollimiseks võib Inspektsioon nõuda täpsustavate andmete ja dokumentide esitamist ning teostada kohapealset kontrolli investeerimisfondide seaduse §-s 136 sätestatud korras.

(4) Kui taotlejaks on välisriigis registreeritud fondivalitseja, krediidasutus, investeerimisühing või kindlustusandja, küsib Inspektsioon enne otsustamist Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi (edaspidi *lepinguriik*) vastava järelevalveasutuse seisukoha osaluse omandamise kohta.

§ 100. Loa andmise otsustamine

(1) Otsuse loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Inspektsioon kolme kuu jooksul pärast Inspektsioonile vastava avalduse laekumist, kuid mitte hiljem kui ühe kuu jooksul pärast kõigi vajalike dokumentide ja andmete laekumist.

(2) Loa andmisel võib Inspektsioon määrata olulise osaluse omandamiseks või osaluse suurendamiseks tähtaja.

(3) Loa andmisest keeldumisel peab otsus sisaldama põhjendust. Otsus saadetakse viivitamata taotlejale tema taotluses märgitud asukohta.

§ 101. Loa andmisest keeldumine

Loa andmisest keeldutakse, kui:

- 1) loa taotlemisel ei esitatud kõiki käesoleva seaduse §-s 70 nimetatud ja täiendavalt nõutud andmeid ja dokumente või esitatud andmed või dokumendid ei vasta õigusaktidega sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, eksitavad, mittetäielikud või ebarrekted;
- 2) taotleja ei vasta õigusaktides sätestatud nõuetele või loa andmisel ilmneksid käesoleva seaduse § 75 lõike 1 punktides 7 ja 10 nimetatud asjaolud;
- 3) osaluse omandamine või suurendamine võib oluliselt piirata konkurentsi pensionifondide valitsemisel;

4) taotleja finantsseisund ei ole piisavalt kindel või taotleja raamatupidamise aruanded ei võimalda Inspektsiooni hinnangul õigesti hinnata taotleja finantsseisundit;

5) osaluse omandamine või suurendamine võib muul põhjusel oluliselt kahjustada pensionifondivalitseja vastavust seaduses sätestatud nõuetele ja takistada pensionifondi osakuomaniku huvide järgimist.

§ 102. Loata osaluse omandamise tagajärjed

(1) Olulise osaluse omandamise või osaluse suurendamise tehing, mis on tehtud ilma Inspektsiooni loata, on tühine. Sellisel juhul ei omanda tehingu teinud isik aktsiatega kaasnevat hääleõigust ning aktsiaid ei arvata üldkoosoleku kvoorumisse.

(2) Kui ilma Inspektsiooni loata tehtud tehinguga omandatud või suurendatud olulist osalust esindavad hääled arvati pensionifondivalitseja üldkoosoleku kvoorumisse ja need mõjutasid üldkoosoleku otsuse vastuvõtmist, võib kohus Inspektsiooni või aktsionäri või äriühingu juhatuse või nõukogu liikme avalduse alusel tunnistada üldkoosoleku otsuse kehtetuks, kui avaldus on esitatud kolme kuu jooksul üldkoosoleku otsuse vastuvõtmisest arvates.

§ 103. Loa kehtetuks tunnistamine

(1) Inspektsioon võib loa kehtetuks tunnistada, kui:

1) ilmneb, et taotleja on loa taotlemisel esitanud eksitavaid, mittetäielikke või tegelikkusele mittevastavaid andmeid või dokumente;

2) osalust omava isiku või tema esindaja tegevus ohustab oluliselt pensionifondivalitseja kindlat ja usaldusväärset juhtimist;

3) ilmnevad muud käesoleva seaduse §-s 101 sätestatud asjaolud.

(2) Loa kehtetuks tunnistamisel kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 102 sätestatut.

§ 104. Olulisest osalusest teatamine

(1) Kui isik kavatses võõrandada aktsiaid ulatuses, millega ta kaotab olulise osaluse pensionifondivalitsejas, või vähendab oma osalust alla mõne käesoleva seaduse § 98 lõikes 1 nimetatud määra, peab ta sellest teatama Inspektsioonile 10 kalendripäeva jooksul, arvates vastava tehingu toimumisest.

(2) Pensionifondivalitseja on olulise osaluse omandamise tehingust teadasaamisel kohustatud sellest viivitamata teavitama Inspektsiooni. Nimetatud kohustus kehtib ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tehingute suhtes ning juhul, kui osalust suurendatakse üle mõne käesoleva seaduse § 98 lõikes 1 nimetatud määra.

(3) Pensionifondivalitseja on kohustatud koos majandusaasta aruandega esitama Inspektsioonile olulist osalust omavate aktsionäride nimed ja nende osaluse suuruse.

4. jagu

Pensionifondivalitseja juhtimine

§ 105. Nõuded pensionifondivalitseja juhtidele

(1) Pensionifondivalitseja nõukogu või juhatuse liikmeks, samuti käesoleva seaduse § 67 punktis 6 nimetatud isikuteks (edaspidi käesolevas jaos *juht*) võib valida või määrata üksnes isikuid, kellel on pensionifondivalitseja juhtimiseks vajalik haridus, kogemused, kutsealane sobivus ning laitmatu reputatsioon.

(2) Pensionifondivalitseja juhatuse liikmel peab olema akadeemiline kõrgharidus või sellega võrdsustatud haridus ja rahandusalase töö kogemus. Pensionifondivalitseja juhatuse esimees või juhataja peab lisaks vastama investeerimisfondide seaduse § 13 lõikes 3 sätestatud nõuetele.

(3) Pensionifondivalitseja juhiks, samuti pensionifondivalitseja emattevõtja juhatuse liikmeks ei või olla isik:

1) kelle tegevus või tegevusetus on kaasa toonud äriühingu pankroti või sundlikvideerimise või äriühingule antud tegevusloa kehtetuks tunnistamise;

2) kelle suhtes on rakendatud äriikeeldu;

3) kelle tegevus on näidanud, et ta ei ole suuteline korraldama äriühingu juhtimist selliselt, et äriühingu aktsionäride, osanike, liikmete, võlausaldajate ja klientide huvid oleksid piisavalt kaitstud.

(4) Pensionifondivalitseja juhid ning töötajad on kohustatud tegutsema nende puhul eeldatava ettenägelikkuse ja pädevusega ning vastavalt nende ametikohale esitatavatele nõuetele, lähtudes pensionifondivalitseja ning selle poolt valitsetavate investeerimisfondide osakuomanike ja teiste klientide huvidest.

§ 106. Ametikohapiirangud

(1) Pensionifondivalitseja juht ei või olla teise fondivalitseja nõukogu või juhatuse liige, välja arvatud nõukogu liige sama pensionifondivalitseja tütareteväti.

(2) Pensionifondivalitseja juhatuse liige ei või olla krediitiasutuse, kindlustusandja või investeerimisühingu juhatuse liige.

(3) Kohustuslike pensionifondide valitsemise tegevusluba omava fondivalitseja juht ega töötaja ei või olla registripidaja juhatuse liige või töötaja.

§ 107. Juhtidest teatamine

(1) Pensionifondivalitseja on kohustatud pensionifondivalitseja juhtide ning audiitori valimisest või määramisest, samuti nende tagasiastumisest või tagasikutsumise algatamisest enne volituste tähtaja lõppemist Inspeksioonile teatama ja esitama juhtide kohta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud dokumendid Inspeksioonile 10 kalendripäeva jooksul, arvates vastava otsuse tegemisest või avalduse saamisest.

(2) Pensionifondivalitseja juhi valimisel või määramisel peab valitav või määratav isik pensionifondivalitsejale esitama:

- 1) ülevaate oma hariduse, töökogemuse, ettevõtluses osalemise ja tema kohta karistusregistrisse kantud karistuste kohta;
- 2) kinnituse, et puuduvad käesolevas seaduses sätestatud asjaolud, mis välistavad tema õiguse olla pensionifondivalitseja juht.

§ 108. Juhi tagasikutsumine

(1) Inspeksioon võib oma ettekirjutusega nõuda pensionifondivalitseja juhi tagasikutsumist, kui:

- 1) ilmneb, et juht on seoses tema valimise või määramisega esitanud eksitavaid, mittetäielikke või tegelikkusele mittevastavaid andmeid või dokumente;
- 2) juht ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 3) juhi tegevus on näidanud, et ta ei ole suuteline korraldama pensionifondivalitseja juhtimist selliselt, et osakuomanike ja teiste klientide huvid oleksid piisavalt kaitstud.

(2) Kui pensionifondivalitseja ei ole täielikult või tähtaegselt täitnud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutust, on Inspeksioonil õigus nõuda juhi tagasikutsumist kohtu kaudu.

§ 109. Sise-eeskirjad

(1) Pensionifondivalitseja peab kehtestama juhtide ja töötajate tegevust reguleerivad sise-eeskirjad, mis peavad kindlustama pensionifondivalitseja ja selle töötajate tegevuse vastavuse õigusaktidele ja pensionifondivalitseja juhtimisorganite otsustele.

(2) Sise-eeskirjadega määratakse muu hulgas:

- 1) pensionifondivalitseja huvide ja pensionifondivalitseja juhtide ning töötajate isiklike majanduslike huvide konfliktide vältimise kord;
- 2) pensionifondivalitsejasisese teabe ja dokumentide liikumise kord;
- 3) alluvussuhted, aruandluse esitamise protseduur ja õiguste delegeerimine, sätestades funktsioonide lahususe kohustuste võtmisel, teenuste kajastamisel raamatupidamises ning riskide hindamisel.

§ 110. Sisekontroll

(1) Pensionifondivalitseja on kohustatud tagama piisavate sisekontrolli meetmete rakendamise.

(2) Sisekontrolli teostamiseks määratakse eraldi töötaja(d) või sõlmitakse audiitoriga leping siseaudiitori funktsioonide täitmiseks.

(3) Sisekontrolli teostav isik (edaspidi *siseaudiitor*) peab vastama pensionifondivalitseja juhile sätestatud nõuetele. Siseaudiitor ei tohi olla sõltuv pensionifondivalitseja allüksustest ja töötajatest, kelle tegevust ta kontrollib, ega nendega seotud.

(4) Siseaudiitor kontrollib pensionifondivalitseja ning selle juhtide ja töötajate tegevuse vastavust õigusaktidele, sise-eeskirjadele, headele tavadele, depolepingule, registripidajaga sõlmitud lepingule ja juhtimisorganite otsustele.

(5) Pensionifondivalitseja juhatuse tagab siseaudiitorile kõik tema ülesannete täitmiseks vajalikud õigused ja töötingimused, sealhulgas õiguse saada selgitusi ja teavet pensionifondivalitseja juhtidelt ning jälgida avastatud puuduste kõrvaldamist ja tehtud ettepanekute täitmist.

(6) Siseaudiitor on kohustatud talle pensionifondivalitseja kohta teatavaks saanud informatsiooni, mis osutab õigusrikkumisele või klientide huvide kahjustamisele, viivitamata kirjalikult edastama pensionifondivalitseja nõukogule ja juhatusele ning Inspeksioonile.

5. jagu

Pensionifondi fondijuht

§ 111. Pensionifondi fondijuhile esitatavad nõuded

- (1) Pensionifondi fondijuhiks võib olla üksnes isik, kes vastab investeerimisfondide seaduse §-s 16 fondijuhile kehtestatud nõuetele ja kellel on pensionifondi juhtimiseks küllaldased erialased kogemused ning laitmatu äri- ja erialane reputatsioon.
- (2) Kohustusliku pensionifondi fondijuhiks võib olla fondijuht, kes on viimase viie aasta jooksul vähemalt ühe aasta tegutsenud fondijuhina või vähemalt kolm aastat olnud tegev väärtpaberiportfelli valitsemise teenuste osutamisel.
- (3) Pensionifondi fondijuht on kohustatud tegutsema tema puhul eeldatava ettenägelikkuse ja pädevusega ning vastavalt tema ametikohale esitatavatele nõuetele, lähtudes pensionifondi osakuomanike parimatest huvidest.

§ 112. Luba fondijuhi määramiseks

- (1) Kohustusliku pensionifondi fondijuhi määramiseks peab pensionifondivalitseja iga kord taotlema Inspektsioonilt vastava loa (edaspidi käesolevas jaos *luba*).
- (2) Kohustusliku pensionifondi tingimuste registreerimisel loetakse luba antuks alates käesoleva seaduse § 83 lõikes 3 sätestatud otsuse jõustumisest.

§ 113. Loataotluse menetlemine

- (1) Loa taotlemiseks esitab pensionifondivalitseja Inspektsioonile vastava avalduse ning käesoleva seaduse § 81 lõikes 3 nimetatud andmed.
- (2) Taotlemisel esitatud andmete kontrollimiseks või loa andmise otsustamiseks võib Inspektsioon nõuda pensionifondivalitsejalt ja pensionifondi fondijuhi kandidaadilt täpsustavate andmete ja dokumentide esitamist ning teostada kohapealset kontrolli investeerimisfondide seaduse §-s 136 sätestatud korras.

§ 114. Loa andmise otsustamine

- (1) Otsuse loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Inspektsioon 30 kalendripäeva jooksul pärast Inspektsioonile vastava avalduse laekumist. Loa andmisest keeldumise korral peab otsus sisaldama sellekohast põhjendust.
- (2) Loa andmisest keeldutakse, kui:
  - 1) taotlemisel ei esitatud kõiki käesoleva seaduse § 113 lõikes 1 või Inspektsiooni poolt täiendavalt nõutud andmeid ja dokumente;
  - 2) taotlemisel esitatud andmed või dokumendid ei vasta õigusaktidega sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, mittetäielikud, vastuolulised või ebakorrektsed;
  - 3) ilmneb käesoleva seaduse § 84 punktis 5 sätestatud asjaolu.

- (3) Loa kohta tehtud otsuse edastab Inspektsioon viivitamata pärast selle tegemist taotluse esitanud pensionifondivalitsejale.

§ 115. Fondijuhist teatamine

- (1) Pensionifondivalitseja on kohustatud vabatahtliku pensionifondi fondijuhi määramisest Inspektsioonile teatama 10 kalendripäeva jooksul vastava otsuse tegemisest.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teatele lisatakse käesoleva seaduse § 81 lõike 3 punktides 1, 2 ja 6 nimetatud andmed ja dokumendid.

§ 116. Pensionifondi fondijuhi tagasikutsumine

Inspektsioon võib oma motiveeritud otsusega tunnistada loa andmise otsuse kehtetuks või nõuda oma ettekirjutusega pensionifondi fondijuhi tagasikutsumist, kui:

- 1) ilmneb, et fondijuht või pensionifondivalitseja on seoses pensionifondi fondijuhi määramisega esitanud eksitavaid, mittetäielikke või tegelikkusele mittevastavaid andmeid või dokumente;
- 2) fondijuht ei vasta käesolevas seaduses pensionifondi fondijuhile kehtestatud nõuetele või on ilmnenu käesoleva seaduse § 84 punktis 4 sätestatud asjaolu;
- 3) fondijuhi tegevus on näidanud, et ta ei ole suuteline vajalikul määral tagama pensionifondi osakuomanike parimate huvide järgimist.

6. jagu

Pensionifondivalitseja kohustuslik osalus pensionifondis

§ 117. Osakute omamise kohustus

- (1) Pensionifondivalitseja peab omama vähemalt 1% iga tema poolt valitsetava pensionifondi osakutest. Pensionifondivalitseja ei või omada nende pensionifondide osakuid, mida ta ei valitse.
- (2) Kohustusliku pensionifondi moodustamisest alates kolme aasta jooksul peab pensionifondivalitseja omama vähemalt 2% selle pensionifondi osakutest.
- (3) Kui kohustuslikul pensionifondil on rohkem kui 100 miljonit osakut, peab pensionifondivalitseja poolt omatavate selle pensionifondi osakute arv olema vähemalt 2 miljonit ning 1% nende osakute arvust, mis ületavad 100 miljonit.
- (4) Pensionifondivalitsejale või pensionifondivalitsejana tegutsenud isikule kuuluvate osakute osakaalu määramiseks käesoleva jao tähenduses jagatakse sellele isikule kuuluvate osakute arv registripidaja poolt registreeritud selle pensionifondi osakute arvuga.

§ 118. Osakute omamise kohustuse kohaldamise erisused

- (1) Käesoleva seaduse §-s 117 sätestatud ei kohaldata:
  - 1) vabatahtliku pensionifondi suhtes kuue kuu jooksul pärast selle pensionifondi valitsemise ülevõtmist pensionifondivalitseja poolt;
  - 2) kohustusliku pensionifondi suhtes kolme kuu jooksul pärast selle pensionifondi valitsemise ülevõtmist pensionifondivalitseja poolt;
  - 3) Inspeksiooni poolt määratud tingimustel kuni kuue kuu jooksul pärast osakute tühistamist käesoleva seaduse §-s 127 sätestatu kohaselt.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud juhul peab pensionifondivalitsejale hiljemalt kahe kuu möödumisel pensionifondi ülevõtmisest kuuluma vähemalt 0,5% ning hiljemalt nelja kuu möödumisel 1% ülevõetud pensionifondi osakutest.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud tähtaega võib Inspeksiooni loal ja Inspeksiooni poolt määratud tingimustel pikendada kuni 18 kuuni.

§ 119. Täiendavate osakute omamise kohustus

- (1) Seaduses sätestatud juhtudel peab pensionifondivalitsejale kuuluvate kohustusliku pensionifondi osakute arv olema suurem käesoleva seaduse §-des 117 ja 118 sätestatust.
- (2) Ettekirjutuse täiendavate osakute omamise kohustuse ja selle tingimuste kohta teeb pensionifondivalitsejale Inspeksioon.

§ 120. Osakute omandamine ja tagasivõtmine

- (1) Pensionifondivalitseja poolt pensionifondi osakute omandamine (edaspidi käesolevas jaos *osakute omandamine*) või talle kuuluvate pensionifondi osakute tagasivõtmine (edaspidi käesolevas jaos *osakute tagasivõtmine*) toimub käesolevas seaduses, selle alusel kehtestatud õigusaktides ning vastava pensionifondi tingimustes sätestatud tingimustel ja korras.
- (2) Osakute omandamiseks ja tagasivõtmiseks on vajalik Inspeksiooni vastav luba (edaspidi käesolevas jaos *luba*). Luba ei ole vajalik, kui osakud omandatakse või võetakse tagasi Inspeksiooni ettekirjutuse alusel käesoleva seaduse §-des 119 ja 125 sätestatu kohaselt.
- (3) Käesolevas jaos pensionifondivalitseja suhtes sätestatud kohaldatakse osakute tagasivõtmise osas ka isikule, kes enam ei valitse fondi, mille osakute tagasivõtmist ta nõuab.
- (4) Rahandusminister võib kehtestada oma määrusega osakute omandamise ja tagasivõtmise ning selleks loa taotlemise ja andmise täpsema korra.

§ 121. Loa taotlemine

- (1) Osakute omandamiseks või tagasivõtmiseks esitab pensionifondivalitseja Inspeksioonile vastava avalduse ning järgmised andmed:
  - 1) pensionifondi nimetus;
  - 2) pensionifondi aktive turuväärtus ja vara puhasväärtus;
  - 3) väljalastud ja tagasivõtmata osakute arv;
  - 4) pensionifondivalitsejale kuuluvate osakute arv ja nende osakaal;
  - 5) osakute arv, mille omandamist või tagasivõtmist taotletakse;
  - 6) muud rahandusministri poolt kehtestatud andmed või dokumendid.

(2) Taotluse läbivaatamiseks võib Inspeksioon nõuda pensionifondivalitsejalt täpsustavate andmete ja dokumentide esitamist.

§ 122. Loa andmise otsustamine

(1) Loa andmise või sellest keeldumise otsuse teeb Inspeksioon vabatahtliku pensionifondi puhul viie kalendripäeva ning kohustusliku pensionifondi puhul 10 kalendripäeva jooksul vastava taotluse laekumisest Inspeksioonile. Loa andmisest keeldumise korral peab otsus sisaldama sellekohast põhjendust.

(2) Inspeksioon võib anda loa taotluses märgitust väiksema arvu osakute omandamiseks või tagasivõtmiseks või nõuda suurema arvu osakute omandamist.

(3) Loa andmise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) osakute arv, mida pensionifondivalitseja võib omandada või tagasi võtta;
- 2) osakute arv, mida pensionifondivalitseja on kohustatud omandama või tagasi võtma;
- 3) osakute omandamise või tagasivõtmise tähtaeg;
- 4) otsuse tegemise kuupäev.

(4) Loa kohta tehtud otsuse edastab Inspeksioon viivitamata pärast selle tegemist taotluse esitanud pensionifondivalitsejale.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtjaks ei ole Inspeksioon osakute omandamise loa kohta tehtud otsust pensionifondivalitsejale edastanud, loetakse luba taotletud ulatuses antuks.

§ 123. Osakute omandamise loa andmisest keeldumine

Inspeksioon võib keelduda osakute omandamise loa andmisest, kui:

- 1) taotlemisel ei esitatud kõiki käesoleva seaduse §-s 121 nimetatud või Inspeksiooni poolt täiendavalt nõutud andmeid;
- 2) taotlemisel esitatud andmed ei vasta õigusaktidega sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, mittetäielikud või vastuolulised;
- 3) vabatahtliku pensionifondi osakute väljalaskmine ja tagasivõtmine on peatatud;
- 4) osakute omandamisel kuuluks pensionifondivalitsejale rohkem kui 5% vabatahtliku pensionifondi osakutest;
- 5) ilmneb, et taotlemine on tingitud fondi aktive turuväärtuse või vara puhasväärtuse ümberhindamisest või muudest asjaoludest, mis mõjutavad osaku puhasväärtust ja mida fondijuht või fondivalitseja juhatuse liige teadsid või pidid teadma;
- 6) osakute omandamine ei oleks muul põhjusel teiste osakuomanike parimates huvides.

§ 124. Osakute tagasivõtmise loa andmisest keeldumine

(1) Inspeksioon keeldub osakute tagasivõtmise loa andmisest, kui:

- 1) pensionifondivalitsejale kuuluvate osakute arv jääks osakute tagasivõtmisel väiksemaks käesoleva seaduse §-des 117–119 sätestatust;
- 2) pensionifondivalitseja ei ole täitnud Inspeksiooni ettekirjutust selle pensionifondi osakute omandamise kohta;
- 3) Inspeksioon on pensionifondivalitseja suhtes teinud käesoleva seaduse § 77 lõikes 3 nimetatud ettekirjutuse ning see on täitmata;
- 4) osakute tagasivõtmist taotleb isik, kelle poolt valitsetud pensionifondi valitsemise õigus on antud üle teisele pensionifondivalitsejale ja üleandmisest ei ole möödunud rohkem kui kuus kuud;
- 5) osakute tagasivõtmist taotleb isik, kelle poolt valitsetud pensionifondi valitsemise õigus on läinud üle pensionifondi depoopangale – kuni pensionifondi valitsemisõiguse üleandamiseni teisele pensionifondivalitsejale või pensionifondi likvideerimiseni.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule võib Inspeksioon keelduda osakute tagasivõtmise loa andmisest, kui:

- 1) ilmneb käesoleva seaduse § 123 punktis 1, 2 või 5 sätestatud asjaolu;
- 2) pensionifondi osakute väljalaskmine ja tagasivõtmine on peatatud;
- 3) Inspeksioon on teinud pensionifondivalitsejale ettekirjutuse ja see on täitmata või selle täitmise tähtaeg ei ole saanud;
- 4) kohustusliku pensionifondi osakute fondiemissioonist ei ole möödunud rohkem kui 12 kuud;
- 5) osakute tagasivõtmine ei oleks muul põhjusel teiste osakuomanike parimates huvides.

§ 125. Osakute omandamine ja tagasivõtmine Inspeksiooni nõudel

Inspeksioon võib oma ettekirjutusega nõuda:

- 1) pensionifondi osakute omandamist, kui pensionifondivalitsejale kuuluvate osakute arv tema poolt valitsetavas pensionifondis ei vasta käesoleva seaduse §-des 117 ja 118 sätestatud tingimustele;

- 2) pensionifondi osakute omandamist, kui pärast nende tagasivõtmiseks loa andmist ilmnevad käesoleva seaduse §-s 124 nimetatud asjaolud;
- 3) vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmist, kui pensionifondivalitsejale kuulub rohkem kui 5% selle pensionifondi osakutest;
- 4) pensionifondi osakute tagasivõtmist, kui pärast nende omandamiseks loa andmist ilmnevad käesoleva seaduse §-s 123 nimetatud asjaolud;
- 5) pensionifondi valitsenud isikule kuuluvate pensionifondi osakute tagasivõtmist, kui selle pensionifondi valitsemise õiguse üleminekust on möödunud rohkem kui üheksa kuud.

§ 126. Osakute omandamisest ja tagasivõtmisest teatamine

- (1) Pensionifondi osakute omandamisest või tagasivõtmisest teatab pensionifondivalitseja viivitamata Inspektsioonile.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teates märgitakse vähemalt:
  - 1) pensionifondivalitseja poolt omandatud või tagasivõetud osakute arv;
  - 2) osakute omandamise või tagasivõtmise päev (edaspidi *tehingupäev*);
  - 3) registripidaja poolt registreeritud pensionifondi osakute arv tehingupäeval;
  - 4) osaku puhaskväärtus tehingupäeval ja tehingupäevale eelneval ning järgneval tööpäeval.

§ 127. Pensionifondivalitsejale kuuluvate osakute tühistamine

- (1) Seaduses sätestatud juhul pensionifondivalitsejale või pensionifondivalitsejana tegutsenud isikule kuuluvad kohustusliku pensionifondi osakud tühistatakse.
- (2) Pensionifondi osakud tühistab registripidaja Inspektsiooni ettekirjutuse alusel ja selles sätestatud tingimustel.
- (3) Pensionifondi osakute tühistamisel pensionifondivalitsejale või pensionifondivalitsejana tegutsenud isikule pensionifondist väljamakseid ei tehta. Pensionifondi osakute arvu vähendatakse tühistatud osakute arvu võrra.
- (4) Rahandusminister kehtestab kohustusliku pensionifondi osakute tühistamise täpsema korra.

§ 128. Osakuomanike nõuded pensionifondivalitseja pankroti korral

- (1) Pensionifondivalitseja pankroti korral rahuldatakse tema poolt valitsetavate pensionifondide osakuomanike nõuded pensionifondivalitseja vastu esimeses järgus pärast pandiga tagatud nõudeid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohaldatakse pensionifondi valitsenud isiku suhtes viie aasta jooksul pärast pensionifondi valitsemise üleminekut.

8. peatükk

PENSIONIFONDIVALITSEJA TEGEVUSELE ESITATAVAD NÕUDED

§ 129. Pensionifondi valitsemine

- (1) Pensionifondivalitseja võib tegutseda üksnes käesoleva seaduse §-s 63 sätestatud tegevusaladel.
- (2) Pensionifondivalitseja võib valitseda kahte või enam kohustuslikku pensionifondi üksnes juhul, kui:
  - 1) see on tingitud pensionifondivalitsejate ühinemisest;
  - 2) see on tingitud kohustusliku pensionifondi valitsemise ülevõtmisest;
  - 3) tema poolt valitsetavatel kohustuslikel pensionifondidel on vastavalt nende pensionifondide tingimustele Inspektsiooni hinnangul oluliselt erinev investeerimispoliitika.
- (3) Pensionifondide investeerimispoliitika erinevuse ulatuse määramisel lähtub Inspektsioon investeerimisfondide seaduse § 34 lõike 1 punktis 3 sätestatud põhiprintsiipidest, pidades eelkõige silmas piiranguid pensionifondi vara investeerimisel eri liiki väärtpaberitesse. Pensionifondi investeerimispoliitika oluliste erinevuste määramise täpsemad tingimused ja korra kehtestab rahandusminister määrusega.

§ 130. Investeerimine aktsiatesse

- (1) Aktsiatesse ei või kohustusliku pensionifondi vara investeerida rohkem kui 50% ulatuses kohustusliku pensionifondi aktive turuväärtusest.
- (2) Pensionifondi vara võib investeerida aktsiatesse üksnes vastava pensionifondi tingimustes sätestatud ulatuses.
- (3) Aktsiatesse tehtud investeeringuteks käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses loetakse ka investeeringuid investeerimisfondidesse, mille vara võib otseselt või läbi teiste investeerimisfondide paigutada aktsiatesse.

§ 131. Investeerimine väärtpaberitesse

(1) Investeeringisfondide seaduse § 105 lõikes 3 nimetatud väärtpaberite turuväärtus ei või moodustada kokku rohkem kui 5% pensionifondi aktive turuväärtusest.

(2) Investeeringisfondide seaduse § 102 lõikes 2 nimetatud rahaturuinstrumentidesse ning § 102 lõike 1 punktis 2 nimetatud väärtpaberitesse võib pensionifondi vara investeerida üksnes pensionifondi tingimustes sätestatud ulatuses.

(3) Kohustusliku pensionifondi tingimustes tuleb väärtpaberite suhtes käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud piirangud sätestada riikide lõikes, mille reguleeritud väärtpaberiturul väärtpaberitega kaubeldakse.

(4) Lähtudes vajadusest järgida osakuomanike huvide kaitset, võib rahandusminister oma määrusega kehtestada piiranguid kohustusliku pensionifondi vara investeerimisel käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud väärtpaberitesse ja rahaturuinstrumentidesse.

§ 132. Riski hajutamine

(1) Kohustusliku pensionifondi aktive turuväärtusest ei või samasse kontserni kuuluvate isikute poolt emiteeritud väärtpaberite väärtus moodustada rohkem kui 5%, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(2) Vabatahtliku pensionifondi aktive turuväärtusest ei või samasse kontserni kuuluvate isikute poolt emiteeritud väärtpaberite väärtus moodustada rohkem kui 10%, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(3) Investeeringisfondide seaduse §-s 104 nimetatud riigi poolt emiteeritud või tagatud väärtpaberite väärtus ei või moodustada kokku rohkem kui 35% pensionifondi aktive turuväärtusest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud piiranguid ei kohaldata 18 kuu jooksul pärast vabatahtliku pensionifondi tingimuste registreerimist, välja arvatud juhul, kui selle pensionifondi vara puhaväärtus on enne selle tähtaja lõppu ületanud 20 miljonit krooni.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud piiranguid ei kohaldata 9 kuu jooksul pärast kohustusliku pensionifondi tingimuste registreerimist, välja arvatud juhul, kui selle pensionifondi vara puhaväärtus on enne selle tähtaja lõppu ületanud 50 miljonit krooni.

§ 133. Investeeringimine teistesse investeeringisfondidesse

(1) Pensionifondi vara võib investeerida teiste investeeringisfondide osakutesse või aktsiatesse üksnes pensionifondi tingimustes sätestatud ulatuses. Pensionifondi vara investeerimisele ei kohaldata investeeringisfondide seaduse § 106 lõikes 2 sätestatud. Ühe investeeringisfondi osakute või aktsiate väärtus ei või moodustada rohkem kui 5% pensionifondi aktive turuväärtusest.

(2) Pensionifondi vara võib investeerida üksnes Eestis, lepinguriigis või muus pensionifondi tingimustes sätestatud riigis registreeritud investeeringisfondi osakutesse või aktsiatesse. Kohustusliku pensionifondi varade investeerimisel investeeringisfondi osakutesse või aktsiatesse kohaldatakse käesoleva seaduse § 131 lõigetes 3 ja 4 väärtpaberitesse investeerimise kohta sätestatud.

(3) Kohustuslikku pensionifondi valitseva pensionifondivalitseja poolt valitsetavate teiste investeeringisfondide aktsiate ja osakute väärtus kokku võib moodustada kohustusliku pensionifondi varas mitte rohkem kui 5% selle pensionifondi aktive turuväärtusest, kusjuures täidetud peavad olema investeeringisfondide seaduse § 106 lõikes 1 sätestatud tingimused.

(4) Kohustuslikku pensionifondi valitseva pensionifondivalitsejaga samasse kontserni kuuluvate fondivalitsejate poolt valitsetavate teiste investeeringisfondide aktsiate ja osakute väärtus kokku võib moodustada kohustusliku pensionifondi varas mitte rohkem kui 30% selle pensionifondi aktive turuväärtusest, kusjuures täidetud peavad olema investeeringisfondide seaduse § 106 lõikes 1 sätestatud tingimused.

(5) Investeeringisfondide seaduse § 106 lõikes 1 sätestatud investeeringisfondide osakutesse või aktsiatesse võib vabatahtliku pensionifondi vara investeerida üksnes pensionifondi tingimustes sätestatud ulatuses, kuid mitte rohkem kui 50% ulatuses selle pensionifondi aktive turuväärtusest.

§ 134. Investeeringimine hoiustesse

(1) Pensionifondi vara võib investeerida krediitiasutuste hoiustesse üksnes pensionifondi tingimustes sätestatud ulatuses.

(2) Kohustusliku pensionifondi vara võib investeerida üksnes Eestis, lepinguriigis või muus pensionifondi tingimustes sätestatud riigis asuva krediitiasutuse hoiustesse.

(3) Krediidiasutuste hoiustesse investeeritud kohustusliku pensionifondi vara ei või moodustada kokku rohkem kui 35 % pensionifondi aktive turuväärtusest.

(4) Pensionifondi vara ei või hoiustada ühes krediidiasutuses või samasse kontserni kuuluvates krediidiasutustes kokku rohkem kui 5% ulatuses pensionifondi aktive turuväärtusest.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatud ei kohaldata pensionifondi likvideerimisel, kui Inspeksioon ei ole käesoleva seaduse §-s 60 sätestatud pensionifondi likvideerimise loa andmise otsuses ette näinud teisiti.

§ 135. Investeerimine kinnisasjadesse

(1) Pensionifondi tingimustes sätestatud ulatuses võib pensionifondi vara investeerida kinnisasjadesse, mis asuvad pensionifondi tingimustes nimetatud riikides. Kinnisasjadesse investeerimisel kohaldatakse investeerimisfondide seaduse § 110 lõigetes 2 ja 4 sätestatud.

(2) Pensionifondi vara ei või investeerida investeerimisfondide seaduse § 110 lõikes 3 nimetatud kinnisasjadesse.

(3) Investeeringud kinnisasjadesse ei või moodustada rohkem kui 20% vabatahtliku ning rohkem kui 10% kohustusliku pensionifondi aktive turuväärtusest.

(4) Ühegi kinnisasja soetusväärtus ei või omandamise ajal ületada 5% vabatahtliku ning 2% kohustusliku pensionifondi aktive turuväärtusest. Üheks kinnisasjaks käesoleva lõike tähenduses loetakse ka kõrvuti või lähestikku asuvad kinnisasjad.

§ 136. Pensionifondi tingimustega lubatavad tehingud

(1) Investeerimisfondide seaduse §-s 107 ja § 108 lõikes 2 nimetatud tehinguid võib pensionifondi arvel teha üksnes juhul, kui selline võimalus on pensionifondi tingimustes otse ette nähtud. Nimetatud tehingutega ei või pensionifondi arvel võtta pensionifondile rohkem kohustusi kui 10% ulatuses pensionifondi aktive turuväärtusest, välja arvatud investeerimisfondide seaduse § 108 lõikes 4 nimetatud tehingutega võetavad kohustused.

(2) Investeerimisfondide seaduse § 108 lõikes 2 nimetatud tehingu vastaspooleks ei või olla osakuomanik või isik, kellel on temaga võrdne majanduslik huvi.

§ 137. Nõuete rikkumine ja kahju hüvitamine

(1) Käesoleva seaduse §-des 130–136 sätestatud nõuete rikkumine tehingute tegemisel ei too kaasa nende tehingute tühisust, kuid pensionifondivalitseja peab hüvitama pensionifondi osakuomanikele rikkumise tõttu tekkinud kahju.

(2) Pensionifondivalitseja on kohustatud käesoleva seaduse §-des 130–136 sätestatud nõuete rikkumisest ja rikkumise lõpetamisest viivitamata kirjalikult teatama Inspeksioonile.

(3) Käesoleva seaduse §-des 131 ja 133, § 130 lõigetes 1 ja 2, § 132 lõigetes 1–3, § 134 lõigetes 1, 3 ja 4, § 135 lõigetes 1, 3 ja 4 ning § 136 lõikes 1 sätestatud piirangute ületamise korral kohaldatakse investeerimisfondide seaduse § 113 lõikes 3 sätestatud.

§ 138. Tasud ja kulud

(1) Kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti, kaetakse pensionifondi arvel:

1) tasu pensionifondivalitsejale pensionifondi valitsemise eest (edaspidi *valitsemistasu*);

2) tasu depoopangale depooteenuste osutamise eest (edaspidi *depootasu*);

3) pensionifondi arvel tehtavate tehingutega vahetult seotud ülekandekulud ja teenustasud (edaspidi käesolevas peatükis *tehingukulud*);

4) investeerimisfondide seaduse § 112 lõikes 3 sätestatud laenu võtmisega seotud kulud;

5) kohustusliku pensionifondi puhul tasu registripidajale osakute väljalaske ja tagasivõtmise korraldamise, pensionikontode pidamise ning muude käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmise eest (edaspidi *registritasu*);

6) kohustuslike pensionifondide puhul seaduse alusel tehtavad regulaarsed sissemaksed pensionitagatisfondi.

(2) Kõik käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–6 nimetatud pensionifondi valitsemisega seotud tasud ja kulud kaetakse pensionifondivalitseja arvel.

(3) Kohustusliku pensionifondi valitsemisega seotud depootasu, registritasu ja käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 6 nimetatud sissemaksed kuuluvad maksmisele pensionifondivalitseja arvel.

§ 139. Tasude ja kulude määrad

(1) Valitsemistasu ning vabatahtlike pensionifondide puhul ka depootasu suurus määratakse suhtarvuna pensionifondi aktive turuväärtusest ning näidatakse pensionifondi tingimustes aasta arvestuses 365-päevase aasta baasil.

(2) Registritasu suurus määratakse suhtarvuna pensionifondivalitseja poolt valitsetava kohustusliku pensionifondi aktive turuväärtusest. Kõikide kohustuslike pensionifondide suhtes rakendatakse ühesugust registritasu määra, mis ei või ületada rahandusministri kehtestatud piirmäära.

(3) Vabatahtliku pensionifondi valitsemistasu, depootasu ja tehingukulud kokku ei või ületada pensionifondi tingimustes sätestatud piirmäära.

(4) Kohustusliku pensionifondi valitsemistasu ei või ületada rahandusministri kehtestatud piirmäära. Piirmäär võib erineda sõltuvalt kohustuslike pensionifondide aktive turuväärtuse suuruselt või pensionifondide investeringute struktuurist.

§ 140. Täiendavad toimingud sissemaksete ja väljamaksete tegemisel

Pensionifondivalitseja on kohustatud vabatahtliku pensionifondi:

1) osakute väljalaskmisel ning üleminekul füüsilisest isikust pärijale fikseerima osakute omandaja ees- ja perekonnanime, isikukoodi, selle puudumisel sünniaja, omandatud osakute arvu, väljalaskehinna ja väljalaske aja;

2) osakute tagasivõtmisel fikseerima tagasivõtmise aluse, osakuomaniku või tema pärija ees- ja perekonnanime, isikukoodi, sünniaja (juriidilise isiku puhul vastavalt ärinime ja registrikoodi), tagasivõetud osakute arvu, tagasivõtmise aja ning tagasivõtmistasu, väljamakse ja käesoleva seaduse § 54 lõikes 4 nimetatud summa suuruse.

9. peatükk

PENSIONIFONDI DEPOOPANK

§ 141. Pensionifondi depoopangale esitatavad nõuded

(1) Pensionifondi depoopanga tegevuse organisatsioonilise ja tehnilise korralduse tase, finantsseisund, vastavate töötajate pädevus ja kogemused ning muud võimalused peavad olema küllaldased, et tagada seaduses, depoolepingus või käesoleva seaduse § 35 lõikes 1 ja § 53 lõikes 1 nimetatud lepingus (edaspidi käesolevas peatükis *leping*) pensionifondi depoopangale ettenähtud ülesannete täitmine.

(2) Kohustusliku pensionifondi depoopangaks võib olla üksnes kontohaldurist depoopank, kes on depoolepingu sõlmimisele eelneva kolme aasta jooksul vähemalt ühe aasta jooksul tegutsenud lepingulise investeerimisfondi depoopangana.

§ 142. Depoolepingu kooskõlastamine

(1) Pensionifondi moodustamisel loetakse depooleping kooskõlastatuks käesoleva seaduse §-s 83 sätestatud pensionifondi tingimuste registreerimise otsuse vastuvõtmisel.

(2) Uue depoopangaga depoolepingu sõlmimisel või juhul, kui depoolepingu muudatustega kaasneb pensionifondi tingimuste muutmine, loetakse depooleping kooskõlastatuks käesoleva seaduse § 86 lõikes 1 sätestatud loa andmisel.

§ 143. Depoolepingu muudatuste kooskõlastamise taotlemine

(1) Käesoleva seaduse §-s 142 nimetatata juhul peab pensionifondivalitseja depoolepingu muudatuste kooskõlastamiseks esitama Inspeksioonile järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) avaldus koos selgitusega depoolepingu muutmise põhjuste kohta;
- 2) pensionifondivalitseja juhatuse otsus depoolepingu muutmise kohta;
- 3) depoopanga juhatuse otsus depoolepingu muutmise kohta;
- 4) kohustusliku pensionifondi depoolepingu puhul ka registripidaja seisukoht depoolepingu muutmise kohta;
- 5) depoolepingu muudatused ning depoolepingu muudetud tekst;
- 6) lepingumuudatused ning lepingu muudetud tekst – kui depoolepingu muutmisel on vajalik muuta lepingut;
- 7) tõend riigilõivu tasumise kohta.

(2) Pensionifondivalitseja poolt esitatud andmete kontrollimiseks ja kooskõlastamise otsustamiseks võib Inspeksioon pensionifondivalitsejalt, depoopangalt või registripidajalt nõuda täpsustavate ja täiendavate andmete ja dokumentide esitamist ning teostada kohapealset kontrolli investeerimisfondide seaduse §-s 136 sätestatud korras.

§ 144. Depoolepingu muudatuste kooskõlastamise otsustamine

(1) Otsuse depoolepingu muudatuste kooskõlastamise või sellest keeldumise kohta teeb Inspeksioon 10 kalendripäeva jooksul pärast Inspeksioonile vastava avalduse laekumist. Kooskõlastamisest keeldumise korral peab otsus sisaldama sellekohast põhjendust.

(2) Kooskõlastamisest keeldutakse, kui:

- 1) taotlemisel ei esitatud kõiki käesoleva seaduse §-s 143 nimetatud või täiendavalt nõutud andmeid ja dokumente;
- 2) taotlemisel esitatud andmed või dokumendid on omavahel vastuolus, ebaõiged, eksitavad või mittetäielikud;
- 3) depoolepingu muutmisel ilmneks mõni käesoleva seaduse § 84 punktis 1, 7 või 8 sätestatud asjaolu.

(3) Depoolepingu muudatuste kooskõlastamise või sellest keeldumise kohta tehtud otsuse edastab Inspeksioon viivitamata pärast otsuse tegemist taotluse esitanud pensionifondivalitsejale ning pensionifondi depoopangale. Kohustusliku pensionifondi depoolepingu muudatuste kohta tehtud otsus edastatakse viivitamata ka registripidajale.

§ 145. Registripidajaga sõlmitava lepingu kooskõlastamine

(1) Lepingu ja selle muudatused peab pensionifondivalitseja enne nende jõustumist kooskõlastama Inspeksiooniga.

(2) Lepingu ja selle muudatuste kooskõlastamisele kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud erisustega käesoleva seaduse §-des 142–144 depoolepingu ja selle muudatuste kohta sätestatud.

(3) Lepingumuudatuste kooskõlastamiseks esitab pensionifondivalitseja Inspeksioonile järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) avaldus koos selgitusega lepingu muutmise põhjuste kohta;
- 2) registripidaja juhatuse otsus lepingu muutmise kohta;
- 3) pensionifondivalitseja juhatuse otsus või seisukoht lepingu muutmise kohta;
- 4) depoopanga juhatuse otsus või seisukoht lepingu muutmise kohta;
- 5) lepingumuudatused ning lepingu muudetud tekst;
- 6) depoolepingu muudatused ning depoolepingu muudetud tekst – kui lepingu muutmisel on vajalik muuta depoolepingut.

§ 146. Pensionifondi depoopanga tegevusele esitatavad nõuded

(1) Lisaks investeerimisfondide seaduses sätestatud õigustele ja kohustustele pensionifondi depoopank:

- 1) korraldab vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamist;
- 2) korraldab pensionifondi osakute tagasivõtmist täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimiseks;
- 3) korraldab koos registripidajaga kohustusliku pensionifondi osakute vahetamist;
- 4) korraldab koos registripidaja ja kindlustusandjaga kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimist;
- 5) täidab muid käesolevast seadusest, muudest õigusaktidest või lepingust tulenevaid ülesandeid.

(2) Kohustusliku pensionifondi depoopank teatab registripidajale iga tööpäeva alguseks väljalaske- ja tagasivõtmishinna ning väljalaske- ja tagasivõtmistasu suuruse.

(3) Depoopanga kohustustele lepingu suhtes kohaldatakse investeerimisfondide seaduse §-des 83 ja 90 ning § 84 lõikes 2 depoolepingu kohta sätestatud.

(4) Pensionifondi likvideerimisel on pensionifondi depoopank või investeerimisfondide seaduse § 51 lõikes 4 nimetatud likvideerijad kohustatud väljamaksete tegemisel fikseerima väljamakse tegemise aja, väljamakse suuruse ning pensionifondi osakuomaniku ees- ja perekonnanime ja isikukoodi või selle puudumisel sünniaja, juriidilise isiku puhul vastavalt ärinime ja registrikoodi.

3. osa

KOGUMISPENSIONI KINDLUSTUS

10. peatükk

KOHUSTUSLIKU KOGUMISPENSIONI KINDLUSTUS

§ 147. Kohustusliku kogumispensioni kindlustusleping ja selle tingimused

(1) Kohustusliku kogumispensioni kindlustusleping (edaspidi käesolevas peatükis *leping*) on käesolevas seaduses sätestatud kohustuslike tingimustega kindlustusleping, mille eesmärk on tagada kindlustusvõtjale perioodiliste võrdsete või suurenevate väljamaksete tegemine alates lepingus määratud tähtajast kuni isiku surmani.

(2) Lepingu kohaselt võib kindlustusvõtjaks olla üksnes füüsiline isik. Kindlustusvõtja ja kindlustatu on sama isik.

(3) Lepingust tulenevad varalised õigused ei või olla laenu tagatiseks või muul viisil koormatud.

- (4) Annuiteedi kalkuleerimisel kasutatav intressimäär ei või olla suurem kui 3%.
- (5) Rahandusminister kehtestab kindlustusandja poolt kindlustusvõtjatele väljamakstava lepingutest tuleneva kindlustustehnilise kasumi määra. Kindlustusandja kooskõlastab lepingutest tuleneva kindlustustehnilise kasumi kalkuleerimise meetodi eelnevalt Inspektsiooniga.
- (6) Lepinguid sõlmiv kindlustusandja peab meeste ja naiste jaoks kohaldama ühtset suremustabelit.
- (7) Lepingu sõlmimisel võivad pooled kokku leppida üksnes tingimustes, mis ei ole vastuolus käesolevas seaduses sätestatuga.

§ 148. Nõuded kohustusliku kogumispensioni kindlustuse kindlustusandjale

- (1) Lepingu sõlmimise õigus on elukindlustusandjal (edaspidi käesolevas peatükis *kindlustusandja*), kes vastab käesolevas seaduses ja kindlustustegevuse seaduses sätestatud nõuetele ning kellele on väljastatud tegevusluba kohustusliku kogumispensioni kindlustusega tegelemiseks.
- (2) Kindlustusandja omavahendite miinimum kohustusliku kogumispensioniga tegelemise korral on 45 miljonit krooni.
- (3) Vähemalt 50% kindlustusandja omavahenditest peab olema investeeritud kindlustustegevuse seaduse § 41 lõike 3 kohaselt.
- (4) Kindlustusandja seotud vara suhtes ei kohaldata kindlustustegevuse seaduse § 41 lõike 3 punktis 10 sätestatut.
- (5) Kindlustusandja kooskõlastab lepingutingimused Inspektsiooniga vähemalt kaks kuud enne nende rakendamist.

§ 149. Väljamaksed lepingu alusel

- (1) Väljamakseid lepingu alusel alustatakse lepingus sätestatud tähtajal (edaspidi käesolevas peatükis *pensioniiiga*), kuid mitte varem, kui kindlustatu vanaduspensioniiikka jõudmisel.
- (2) Väljamakseid tehakse mitte harvem kui kord kvartalis lepingus sätestatud kuupäeval.
- (3) Väljamakseid tehakse kuni kindlustatu surmani, kaasa arvatud kuu eest, mil kindlustatu suri.
- (4) Lepingu alusel tehtavate väljamaksete suurus määratakse kindlaks väljamakseperioodi alguses.

§ 150. Garantiiperiood

- (1) Lepingu võib sõlmida garantiiperioodiga, mis ei või olla lühem kui viis aastat pensioniea saabumisest arvates.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul sätestatakse lepingus soodustatud isik või isikud, kellel on õigus lepingu alusel tehtavatele väljamaksetele juhul, kui kindlustatu sureb garantiiperioodi jooksul. Väljamakseid tehakse garantiiperioodi lõpuni, kaasa arvatud kuu eest, mil garantiiperiood lõppeb.
- (3) Kindlustatul on igal ajal õigus nimetada lepingus sätestatud soodustatud isiku asemele teine isik.
- (4) Kui soodustatud isik, kellele tehakse lepingu alusel väljamakseid, sureb enne garantiiperioodi lõppu, siis kuulub kindlustusreservi jääk tema pärandvara hulka.
- (5) Kindlustusreservi jääk kuulub pärimisele üksnes käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul.

11. peatükk

TÄIENDAVA KOGUMISPENSIONI KINDLUSTUS

§ 151. Täiendava kogumispensioni kindlustusleping

- (1) Täiendava kogumispensioni kindlustusleping (edaspidi käesolevas peatükis *leping*) on käesolevas seaduses sätestatud kohustuslike tingimustega kindlustusleping, milles on sätestatud kindlustatud isikule kindlustuspensioni väljamaksmine alates lepingus määratud tähtajast kuni isiku surmani.
- (2) Lepingu sõlmimise õigus on elukindlustusega tegelevale kindlustusandjal, kellele vastavalt käesolevale seadusele on väljastatud tegevusluba lepingute sõlmimiseks.

§ 152. Lepingu kohustuslikud tingimused

- (1) Kindlustusvõtja ja kindlustatu võib olla ainult füüsiline isik.
- (2) Kindlustusvõtja on lepingu alusel kohustatud tasuma kindlustusmakseid seaduses ja lepingus ettenähtud korras. Alates lepingus sätestatud tähtaja saabumisest tekib kindlustusandjal kohustus maksta kindlustuspensioni lepingus sätestatud korras.
- (3) Kindlustuspensioni maksmist võib alustada kas lepingus sätestatud tähtajal (edaspidi käesolevas peatükis *pensioniiiga*), kuid mitte varem kui kindlustusvõtja 55-aastaseks saamisel, või kindlustusvõtja täieliku ja püsiva töövõimetuse korral, alates sellise töövõimetuse kindlakstegemisest.
- (4) Kindlustuspensioni makstakse perioodiliselt, mitte harvem kui kord kolme kuu järel kuni kindlustusvõtja surmani, kui lepingus ei ole sätestatud teisiti.
- (5) Kindlustusvõtjal on õigus lõpetada leping igal ajal kuni pensioniea saabumiseni.
- (6) Kindlustusandjal on õigus lõpetada leping kindlustusseaduse (RT 1992, 48, 601; RT I 1995, 26–28, 355; 1996, 23, 455; 40, 773; 1998, 61, 979; 1999, 10, 155; 27, 389; 2000, 53, 343; 2001, 43, 238; 48, 268) § 23 lõike 1 punktis 3 sätestatud alusel ning muul seaduses sätestatud alusel.
- (7) Lepingust tulenevad varalised õigused ei või olla laenu tagatiseks või muul viisil koormatud.
- (8) Lepingu sõlmimisel võivad pooled kokku leppida üksnes tingimustes, mis ei ole vastuolus käesolevas seaduses sätestatuga.

4. osa

SEADUSE RAKENDAMINE

12. peatükk

KEHTIVATE SEADUSTE MUUTMINE JA KEHTETUKS TUNNISTAMINE

§ 153. Investeeringufondide seaduse muutmine

Investeeringufondide seaduses (RT I 1997, 34, 535; 1998, 61, 979; 2000, 10, 55; 57, 373; 2001, 48, 268) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 102 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Fondi vara võib investeerida üksnes sellistesse väärtpaberitesse, mis on vabalt võõrandatavad ja vastavad mõnele järgmistest tingimustest:

- 1) väärtpaberitega kaubeldakse Eesti või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi reguleeritud väärtpaberiturul;
- 2) väärtpaberitega kaubeldakse käesoleva lõike punktis 1 nimetatata Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (IOSCO) liikmesriigi ja vastava fondi tingimustes või põhikirjas nimetatud riigi reguleeritud väärtpaberiturul;
- 3) väärtpaberitega ei kaubelda käesoleva lõike punktis 1 või 2 sätestatud riikide reguleeritud väärtpaberiturgudel, kuid nende emiteerimise tingimuste kohaselt kuuluvad nad käesoleva lõike punktis 1 nimetatud riigi väärtpaberibörsil noteerimisele hiljemalt 12 kuu jooksul pärast väärtpaberite emiteerimist.»;

2) paragrahvi 115 täiendatakse lõigetega 5 ja 6 järgmises sõnastuses:

« (5) Audiitor on kohustatud viivitamata kirjalikult Finantsinspeksioonile teatama audiitorkontrolli käigus selgunud asjaoludest, mille tulemuseks on või võib olla:

- 1) fondivalitseja või fondi depoopanga tegevust reguleerivate õigusaktide oluline rikkumine;
- 2) fondivalitseja edasise tegevuse katkemine või selle oluline kahjustamine;
- 3) olukord või oht olukorra tekkimiseks, kus fondivalitseja või fondi depoopank ei ole võimeline täitma oma kohustusi;
- 4) audiitori märkustega järeldusotsus fondivalitseja raamatupidamise aastaaruande kohta;
- 5) fondivalitseja juhatuse või nõukogu liikme või töötaja tegu, mis tekitab või võib tekitada olulist varalist kahju fondivalitsejale või tema poolt valitsetavate investeeringufondide osakuomanikele või aktsionäridele või teistele klientidele.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 kohaselt Finantsinspeksioonile edastatavatele andmetele ei laiene õigusakti või lepinguga audiitorile pandud andmete saladuses hoidmise kohustus.»

§ 154. Tulumaksuseaduse muutmine

Tulumaksuseaduses (RT I 1999, 101, 903; 2001, 11, 49; 16, 69; 50, 283; 59, 359) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 18 lõikes 5 asendatakse sõnad «pensionifondide seaduse (RT I 1998, 61, 979)» sõnadega «kogumispensionide seaduse (RT I 2001, 79, 480)»;

2)paragrahvi 19 lõike 3 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 1) Eesti riigi poolt seaduse alusel makstavaid pensione ja kogumispensionide seaduses sätestatud kohustuslikku kogumispensioni kokku osas, mis ei ületa §-s 23 sätestatud kolmekordset maksuvaba tulu;»;

3)paragrahvi 19 lõike 3 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;

4)paragrahvi 20 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (4) Tulumaksuga maksustatakse täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel või vabatahtliku pensionifondi poolt osakuomanikule või tema pärijale tehtavad väljamaksed, arvestades lõikes 5 ning §-s 21 toodud erisusi.»;

5)paragrahvi 20 täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

« (4¹) Tulumaksuga maksustatakse kohustuslikust pensionifondist osakuomaniku pärijale ja kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingu alusel soodustatud isikule tehtavad väljamaksed.

(4²) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ nimetatud isik on riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud vanaduspensioni eas, maksustatakse tulumaksuga väljamaksed, mida isik saab riikliku pensionikindlustuse seaduse ja kogumispensionide seaduse alusel, välja arvatud täiendav kogumispension kokku osas, mis ületab kolmekordset maksuvaba tulu määra.»;

6)paragrahvi 20 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (5) Tulumaksuga ei maksustata kogumispensionide seaduse § 152 tingimustele vastava täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel kindlustusvõtjale perioodiliselt pärast tema 55-aastaseks saamist või tema täieliku ja püsiva töövõimetuse kindlakstegemist makstavat kindlustuspensioni tingimusel, et kindlustuslepingu kohaselt tehakse vastavaid väljamakseid võrdsete või suurenevate summadena vähemalt üks kord kolme kuu jooksul kuni kindlustusvõtja surmani.»;

7)paragrahv 21 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 21. Soodusmääraga maksustatavad kindlustushüvitised ja väljamaksed pensionifondist

(1) Paragrahvi 4 lõikes 2 sätestatud määraga maksustatakse alljärgnevad kogumispensionide seaduse §-s 152 sätestatud tingimustele vastava täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel kindlustusvõtjale tehtavad väljamaksed:

- 1) pärast kindlustusvõtja 55-aastaseks saamist, kuid mitte enne viie aasta möödumist lepingu sõlmimisest kindlustusandja poolt tehtavad väljamaksed;
- 2) kindlustusvõtja täieliku ja püsiva töövõimetuse korral kindlustusandja poolt tehtavad väljamaksed;
- 3) kindlustusandja likvideerimisel tehtavad väljamaksed.

(2) Paragrahvi 4 lõikes 2 sätestatud määraga maksustatakse alljärgnevad kogumispensionide seaduses sätestatud korras loodud vabatahtliku pensionifondi osakuomanikule tehtavad väljamaksed:

- 1) pärast osakuomaniku 55-aastaseks saamist, kuid mitte enne viie aasta möödumist osakute esmasest omandamisest tehtavad väljamaksed;
- 2) osakuomaniku täieliku ja püsiva töövõimetuse korral tehtavad väljamaksed;
- 3) vabatahtliku pensionifondi likvideerimisel sellest pensionifondist tehtavad väljamaksed.»;

8)paragrahvi 28 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Residendist füüsilisel isikul on õigus oma maksustamisperioodi tulust maha arvata:

- 1) kogumispensionide seaduse § 152 tingimustele vastava täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel maksustamisperioodi jooksul tasutud kindlustusmaksete osa, mille eesmärgiks on tagada kindlustussumma maksmine kindlustuspensionina;
- 2) kogumispensionide seaduses sätestatud korras loodud vabatahtliku pensionifondi osakute soetamiseks makstud summad, välja arvatud sama seaduse §-des 39 ja 46 sätestatud juhtudel.»;

9)4. peatükki täiendatakse §-ga 28¹ järgmises sõnastuses:

«§ 28¹. Kohustusliku kogumispensioni makse

Residendist füüsilise isiku maksustamisperioodi tulust arvatakse maha kogumispensionide seaduse alusel tasutud kohustusliku kogumispensioni maksed.»;

10)paragrahvi 40 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

« (2¹) Paragrahvi 19 lõike 3 punktis 1 ja § 20 lõikes 4²nimetatud väljamaksetelt peetakse tulumaks kinni rahandusministri kehtestatud korras.»;

11)paragrahvi 41 punktis 6 asendatakse sõnad «§ 20 lõiked 1, 3 ja 4» sõnadega «§ 20 lõiked 1, 1¹, 3, 4, 4¹ja 4²»;

12)paragrahvi 42 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

« (5) Paragrahvi 41 punktides 1 ja 3 nimetatud väljamaksetelt arvatakse kinnipeetava tulumaksu arvutamisel igas kalendrikuus maha kogumispensionide seaduse alusel samalt väljamakselt kinnipeetud kohustusliku kogumispensioni makse.»

§ 155. Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse muutmine

Eesti väärtpaberite keskregistri seaduses (RT I 2000, 57, 373; 2001, 48, 268) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

« (5) Registris ei pea registreerima käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud väärtpabereid, mida pakutakse välisriigis ning mida emissiooni tingimuste kohaselt ei või avalikult pakkuda Eestis.»;

2)paragrahvi 3 lõikes 2 asendatakse sõnad «§-des 4 ja 5» sõnadega «§-des 4, 5 ja 5¹»;

3)seadust täiendatakse §-ga 5¹järgmises sõnastuses:

«§ 5¹. Pensionikonto

(1) Pensionikonto on väärtpaberikonto eriliik, millel registreeritakse üksnes kogumispensionide seaduses sätestatud kohustusliku pensionifondi osakud.

(2) Pensionikonto avatakse üksnes isikule, kellel on vastavalt kogumispensionide seadusele õigus omada kohustusliku pensionifondi osakuid.

(3) Isikul võib olla vaid üks pensionikonto.

(4) Lisaks käesoleva seaduse § 5 lõikes 4 sätestatule kantakse pensionikontole:

- 1) kohustusliku pensionifondi nimetus, mille osakuid pensionikonto omanik omandab;
- 2) pensionifondi osakute registreerimise aeg ja osakute registrikood;
- 3) osakute omandamise ja kannete tegemise alus (sissemaksud, väljamaksud, vahetamine, kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingu sõlmimine, pärimine, likvideerimine jms);
- 4) andmed pensionikonto omanikule saldoteatise edastamise tingimuste kohta (elektroonselt arvutivõrgu kaudu või postiga).»;

4)paragrahvi 7 lõiked 3 ja 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Käesoleva seaduse § 5 lõikes 4 ja § 5¹lõikes 4 sätestatud andmetega võib tutvuda, neist väljavõtteid saada või nende kohta registripidajaga kokkulepitud andmeturvameetmetel ning arvutivõrgul põhineva andmevahetusüsteemi abil päringuid teha:

- 1) väärtpaberikonto omanik või tema poolt selleks volitatud isik;
- 2) asutus, kes seaduse alusel teostab riiklikku järelevalvet;
- 3) kohus asja menetlemisel;
- 4) kohtutäitur kohtuotsuse täitmise või hagi tagamise eesmärgil;
- 5) kriminaalasjas eeluurimist teostav asutus;
- 6) Maksuamet seoses konkreetse maksuasja menetlemisega või kogumispensionide seadusega temale pandud ülesannete täitmisega;
- 7) notar seoses notariaaltoimingute tegemisega;
- 8) pankrotihaldur seadusest tulenevate ülesannete täitmise eesmärgil;
- 9) oma pädevuse piires järelevalvet teostav väärtpaberibörsi korraldaja.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud andmete või väljavõtete väljastamine, samuti päringutele vastamine toimub soovija kulul, välja arvatud sama lõike punktides 2–7 ja 9 ning käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud juhtudel.»;

5)paragrahvi 7 täiendatakse lõigetega 3¹ja 7 järgmises sõnastuses:

« (3¹) Pensionikontole kantud ja sellega seotud andmete kohta võivad lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud isikutele rahandusministri kehtestatud ulatuses ja korras saada registripidajalt teavet vastava pensionifondi pensionifondivalitseja ja depoopank.»;

« (7) Rahandusministri poolt kehtestatud ulatuses ja korras esitab registripidaja Maksuametile, Finantsinspeksioonile ja Rahandusministeeriumile regulaarseid koondaruandeid käesoleva seaduse §-des 4, 5, 5¹ ja 6 nimetatud andmete kohta.»;

6) paragrahvi 11 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

« (3) Väärtpaberikonto omanik teavitab kontohaldurit viivitamata igast muudatusest tema poolt väärtpaberikonto avamisel esitatud andmetes.»;

7) paragrahvi 88 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Käesoleva seaduse jõustumise ajal olemasolevate ning käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktides 1, 2 ja 5 nimetatud väärtpaberite registreerimiseks Eesti väärtpaberite keskregistris tuleb esitada avaldus hiljemalt 2001. aasta 1. septembriks. Käesoleva seaduse jõustumise ajal olemasolevate ning käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktis 4 nimetatud väärtpaberite registreerimiseks Eesti väärtpaberite keskregistris tuleb esitada avaldus hiljemalt 2002. aasta 1. märtsiks.»

§ 156. Sotsiaalmaksuseaduse muutmine

Sotsiaalmaksuseaduses (RT I 2000, 102, 675; 2001, 50, 285; 59, 359) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 10 lõikes 1 asendatakse sõna «ühe» arvuga «15»;

2) paragrahvi 10 täiendatakse lõigetega 3, 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

« (3) Kui käesoleva seaduse § 5 punktides 2–4 nimetatud kindlustatav on kogumispensionide seaduse kohaselt kohustatud tasuma kohustusliku kogumispensionide makset, toimub käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktides 1, 3, 4 ja 6 nimetatud tasudelt arvestatud sotsiaalmaksu ülekandmine vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 4.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul kannab Maksuamet sotsiaalmaksu erikontole laekunud sotsiaalmaksu 15 tööpäeva jooksul üle riigieelarve riikliku pensionikindlustuse ja ravikindlustuse vahenditesse ning Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja pangakontole Eesti Pangas. Riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava sotsiaalmaksu osa määr on 16 protsenti, riikliku ravikindlustuse vahenditesse kantava sotsiaalmaksu osa määr 13 protsenti ja Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja pangakontole kantava sotsiaalmaksu osa määr 4 protsenti.

(5) Samaaegselt käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud sotsiaalmaksu ülekandmisega edastab Maksuamet Eesti väärtpaberite keskregistri pidajale rahandusministri poolt kehtestatud korras isikute nimed ja isikukoodid ning andmed käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud pangakontole ülekantud sotsiaalmaksu suuruse kohta.»

§ 157. Kindlustusseaduse osaliselt kehtetuks tunnistamine

Kindlustusseaduse (RT 1992, 48, 601; RT I 1995, 26–28, 355; 1996, 23, 455; 40, 773; 1998, 61, 979; 1999, 10, 155; 27, 389; 2000, 53, 343; 2001, 43, 238; 48, 268) §-d 70¹ ja 70² tunnistatakse kehtetuks.

§ 158. Pensionifondide seaduse kehtetuks tunnistamine

Pensionifondide seadus (RT I 1998, 61, 979; 2001, 48, 268) tunnistatakse kehtetuks.

13. peatükk
RAKENDUSSÄTTED

§ 159. Tegutsevad pensionifondivalitsejad

(1) Käesoleva seaduse jõustumise ajaks rahandusministri poolt väljaantud ja kehtivad pensionifondide valitsemise tegevusload loetakse vabatahtliku pensionifondi valitsemise tegevuslubadeks käesoleva seaduse § 63 lõike 2 tähenduses.

(2) Käesoleva seaduse jõustumisel tegutsevad pensionifondivalitsejad peavad oma tegevuse ja pensionifondide valitsemisega seotud dokumendid viima vastavusse käesolevas seaduses sätestatuga kuue kuu jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist.

§ 160. Tulumaksusoodustusega pensionikindlustus

(1) Käesoleva seaduse jõustumise ajaks rahandusministri poolt väljaantud ja kehtivad tulumaksusoodustusega pensionikindlustuse tegevusload loetakse täiendava kogumispensionikindlustuse tegevuslubadeks.

(2) Käesoleva seaduse jõustumisel tegutsevad kindlustusandjad peavad oma tegevuse viima vastavusse käesolevas seaduses täiendava kogumispensionikindlustuse suhtes sätestatuga kuue kuu jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist.

§ 161. Järelevalve teostamise erisused

(1) Kuni 2002. aasta 1. jaanuarini on käesoleva seaduse §-des 1–146 sätestatud Inspektsiooni õigused ja kohustused Rahandusministeeriumi valitsemisalas moodustatud Väärtpaberiinspektsioonil.

(2) Kuni 2002. aasta 1. jaanuarini on käesoleva seaduse §-des 147–152 sätestatud Inspektsiooni õigused ja kohustused Rahandusministeeriumi valitsemisalas moodustatud Kindlustusinspektsioonil.

§ 162. Makse maksmise kohustuse rakendamine

(1) Kohustusliku kogumispensioni makset ei pea tasuma isikud, kes on sündinud varem kui 1983. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikutel on õigus maksta kohustusliku kogumispensioni makset ja omandada kohustusliku pensionifondi osakuid, kui nad on esitanud valikuavalduse enne:

- 1) 2002. aasta 1. juunit – isikud, kes on sündinud aastatel 1942 – 1951;
- 2) 2002. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud aastatel 1952 – 1956;
- 3) 2003. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud aastatel 1957 – 1961;
- 4) 2004. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1962. aastal;
- 5) 2005. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1963. aastal;
- 6) 2006. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1964. aastal;
- 7) 2007. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1965. aastal;
- 8) 2008. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1966. aastal;
- 9) 2009. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1967. aastal;
- 10) 2010. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1968. aastal;
- 11) 2011. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1969. aastal;
- 12) 2012. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1970. aastal;
- 13) 2013. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1971. aastal;
- 14) 2014. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1972. aastal;
- 15) 2015. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1973. aastal;
- 16) 2016. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1974. aastal;
- 17) 2017. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1975. aastal;
- 18) 2018. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1976. aastal;
- 19) 2019. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1977. aastal;
- 20) 2020. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1978. aastal;
- 21) 2021. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1979. aastal;
- 22) 2022. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1980. aastal;
- 23) 2023. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1981. aastal;
- 24) 2024. aasta 1. novembrit – isikud, kes on sündinud 1982. aastal.»

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt valikuavalduse esitanud isik võib avaldust kuni selle esitamise lõpptähtajani muuta.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt valikuavalduse esitanud isikule kohaldatakse käesolevas seaduses kohustatud isiku kohta sätestatud.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud isikul tekib kohustusliku kogumispensioni makse maksmise kohustus alates valikuavalduse esitamise aastale järgneva kalendriaasta 1. jaanuarist. Käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel enne 2002. aasta 1. juunit valikuavalduse esitanud isikutel tekib kohustusliku kogumispensioni makse maksmise kohustus alates 2002. aasta 1. juulist.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 1 alusel võib valikuavalduse esitada alates 2002. aasta 1. märtsist.

§ 163. Pensionifondi vahetamise erisused

(1) Sissemaksete tegemist uude kohustuslikku pensionifondi käesoleva seaduse §-s 12 sätestatud avalduse alusel võib alustada alates 2004. aasta 1. jaanuarist.

(2) Pensionifondi võib käesolevas seaduses sätestatud korras vahetada alates 2005. aasta 1. jaanuarist.

§ 164. Väljamaksete erisused

(1) Väljamakseid kohustuslikest pensionifondidest ei tehta ega käesoleva seaduse §-s 19 sätestatud lepingut ei sõlmita enne 2009. aasta 1. jaanuari, kui käesoleva paragrahvi lõikest 2 ei tulene teisiti.

(2) Käesoleva seaduse § 57 lõike 1 alusel tehtavaid väljamakseid kohustuslikest pensionifondidest ei tehta enne 2007. aasta 1. jaanuari. Nimetatud lõikes sätestatud tähtaega arvestatakse sel juhul alates 2007. aasta 1. jaanuarist.

§ 165. Miinimumnõuete rakendamine

(1) Pensionifondivalitseja aktsiakapital peab vastama käesoleva seaduse § 91 lõike 1 punktis 2 sätestatule hiljemalt 2007. aasta 1. jaanuariks. Kuni nimetatud tähtajani peab kohustusliku pensionifondi pensionifondivalitseja aktsiakapital olema vähemalt 30 miljonit krooni.

(2) Käesoleva seaduse § 148 lõikes 2 sätestatud nõue kehtib alates 2007. aasta 1. jaanuarist.

§ 166. Väljalasketasu piirmäär

Kuni 2005. aasta 1. jaanuarini ei või pensionifondi osakute väljalasketasu määr olla suurem kui 3%.

§ 167. Rakendusaktid

(1) Rahandusminister kehtestab käesoleva seaduse § 14 lõike 3 alusel antava määruse 2001. aasta 1. detsembriks.

(2) Tulumaksuseaduse § 40 lõike² alusel antava määruse kehtestab rahandusminister hiljemalt 2009. aasta 1. jaanuariks.

(3) Ülejäänud käesoleva seaduse alusel antavad rakendusaktid kehtestab rahandusminister hiljemalt 2002. aasta 1. jaanuariks.

§ 168. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2001. aasta 1. oktoobril.

(2) Käesoleva seaduse §-d 6–11; § 79 punktid 1 ja 4; § 81 lõige 2; § 119 lõige 1; § 127 lõige 1; § 138 lõike 1 punkt 6 ja § 156 jõustuvad 2002. aasta 1. juulil.

(3) Käesoleva seaduse § 154 punktid 2, 3, 5, 10 ja 11 jõustuvad 2002. aasta 1. jaanuaril.

Riigikogu aseesimees Tunne KELAM